

مرکز سنجش آموزش مدارس برتر

آزمون شماره ۲
۲۳ دی ۱۴۰۱

پرسشنامه

اختصاصی علوم انسانی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از سؤال	تا سؤال	محتوای آزمون	مدت پاسخ‌گویی
۱	ریاضی و آمار (۱)	۱۵	۱	۱۵	فصل ۱، فصل ۲ (درس ۱ تا ۳) (صفحه ۹ تا ۶۲)	۲۰ دقیقه
۲	اقتصاد	۱۰	۱۶	۲۵	درس ۱ تا ۷ (صفحه ۲ تا ۸۰)	۱۰ دقیقه
۳	علوم و فنون ادبی (۱)	۲۰	۲۶	۴۵	ستایش و درس ۱ تا ۶ (صفحه ۱۰ تا ۵۸)	۲۰ دقیقه
۴	عربی، زبان قرآن (۱)	۱۵	۴۶	۶۰	درس ۱ تا ۴ (صفحه ۱ تا ۵۶)	۱۵ دقیقه
۵	تاریخ (۱)	۱۰	۶۱	۷۰	درس ۱ تا ۸ (صفحه ۲ تا ۷۹)	۱۰ دقیقه
۶	جغرافیای ایران	۱۰	۷۱	۸۰	درس ۱ تا ۵ (صفحه ۲ تا ۴۵)	۱۰ دقیقه
۷	جامعه‌شناسی (۱)	۱۰	۸۱	۹۰	درس ۱ تا ۷ (صفحه ۳ تا ۵۸)	۱۰ دقیقه
۸	منطق	۱۰	۹۱	۱۰۰	درس ۱ تا ۶ (صفحه ۳ تا ۶۱)	۱۰ دقیقه
	تعداد کل سؤال:	۱۰۰			مدت پاسخ‌گویی:	۱۰۵ دقیقه

تمامی حقوق مادی و معنوی آزمون، متعلق به مرکز سنجش آموزش مدارس برتر بوده و هرگونه استفاده از آن بدون داشتن اجازه‌نامه کتبی از این مرکز، خلاف قانون و عرف و قابل پیگیری می‌باشد.

ریاضی و آمار

مدت پاسخگویی: ۲۰ دقیقه

۱. $x = \frac{a}{b}$ جواب معادله است.

(۱) $ax + b = 0$ (۲) $-ax + b = 0$ (۳) $bx + a = 0$ (۴) $-bx + a = 0$

۲. مجموعه جواب‌های معادله $(x-3)(x+5) = 0$ کدام است؟

(۱) $\{3, 5\}$ (۲) $\{3, -5\}$ (۳) $\{-3, 5\}$ (۴) $\{-3, -5\}$

۳. جواب معادله درجه دوم $ax^2 - bx + c = 0$ کدام است؟ ($\Delta = b^2 - 4ac$, $a \neq 0$)

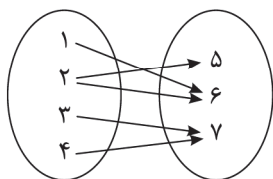
(۱) $\frac{-b \pm \sqrt{\Delta}}{2a}$ (۲) $\frac{b \pm \sqrt{\Delta}}{2a}$ (۳) $\frac{-b + \sqrt{\Delta}}{2a}$ (۴) $\frac{b - \sqrt{\Delta}}{2a}$

۴. اگر $x = -1$ ، جواب معادله $x - 2 = \frac{k}{x+2} + \frac{x}{x+2}$ باشد، مقدار k کدام است؟

(۱) -2 (۲) -1 (۳) 1 (۴) 3

۵. نمودار پیکانی زیر با حذف کدام عضو رابطه، تابع خواهد شد؟

(۱) 3 (۲) 5 (۳) 6 (۴) 7

۶. اگر $A = \{-2, -1, 0, 1\}$ باشد، برد تابع $f: A \rightarrow B$ ، $f(x) = x^2$ ، کدام است؟

(۱) $\mathbb{R}$ (۲) $\{-2, -1, 0, 1\}$ (۳) $\{0, 1, 4\}$ (۴) $\{0, 1\}$

۷. ضابطه تابع خطی f که محور عرض‌ها را در (-2) قطع کرده و موازی خط $2x + 4y = 1$ باشد، کدام است؟

(۱) $y = \frac{1}{4}x - 2$ (۲) $y = -\frac{1}{4}x + 2$ (۳) $y = -\frac{1}{4}x - 2$ (۴) $y = \frac{1}{4}x + 2$

۸. اگر تابع سود یک شرکت $f(x) = A + Bx$ و قیمت هر کالا C باشد، هزینه این شرکت برای تولید x کالا با کدام تابع بیان می‌شود؟

(۱) $-A + (C - B)x$ (۲) $A + (C - B)x$ (۳) $-A + (B - C)x$ (۴) $A + (B - C)x$

۹. در حل معادله درجه دوم $2x^2 - 6x - 1 = 0$ کدام عدد را به دو طرف معادله اضافه می‌کنیم؟

(۱) $\frac{3}{4}$ (۲) $\frac{11}{4}$ (۳) $\frac{9}{4}$ (۴) 9

۱۰. مجموع ریشه‌های معادله $4x^2 + 7x - 2 = 0$ کدام است؟

(۱) $-\frac{1}{4}$ (۲) -2 (۳) $-\frac{1}{2}$ (۴) $-\frac{7}{4}$

۱۱. چه تعداد از روابط زیر تابع نیستند؟

(الف) رابطه‌ای که به هر شهر در ایران، نماینده آن شهر در مجلس را نسبت می‌دهد.

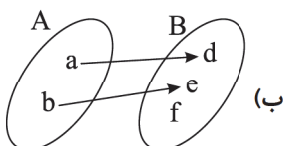
(ب) رابطه‌ای که به هر فرد گروه خونی او را نسبت می‌دهد.

(ج) رابطه‌ای که به هر فرد شماره شناسنامه او را نسبت می‌دهد.

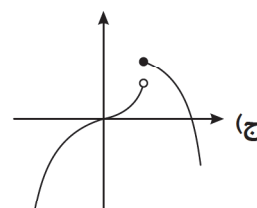
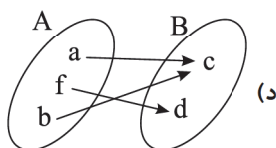
(د) رابطه‌ای که به هر مسلمان قبله او را نسبت می‌دهد.

(۱) 1 (۲) 2 (۳) 3 (۴) 4

۱۲. چه تعداد از موارد زیر تابع نیستند؟

(الف) $A = \{(3, 4), (7, 2), (\sqrt{9}, 5)\}$

(۱) 1 (۲) 2 (۳) 3 (۴) 4

۱۳. در یک تابع خطی $f(-1) = 3$ و تابع از نقطه $(5, 3)$ می‌گذرد. شیب خط کدام است؟

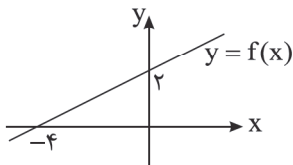
- (۱) -۱ (۲) $\frac{1}{2}$ (۳) $-\frac{1}{2}$ (۴) -۲

۱۴. کدام یک از خط‌های زیر از ناحیه دوم محورهای مختصات نمی‌گذرد؟

- (۱) $y = 2x - 4$ (۲) $y = -x - 12$ (۳) $y + x = 5$ (۴) $y = 2x + 3$

۱۵. اگر نمودار تابع f به صورت زیر باشد، مقدار $f(-6)$ کدام است؟

- (۱) -۲ (۲) -۳ (۳) $\frac{1}{2}$ (۴) -۱

مدت پاسخ‌گویی: ۱۵ دقیقه

اقتصاد

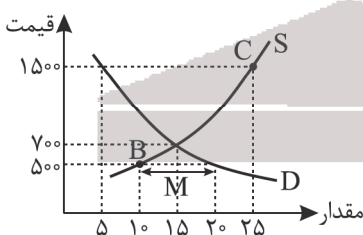
۱۶. کدام گزینه به ترتیب، پاسخ پرسش‌های زیر است؟

- از معایب ایجاد شرکت (سهامی) است.
- نحوه اداره این شرکت بر اساس هر نفر یک رأس است.
- مهم‌ترین شرکت از انواع شرکت‌ها است.
- از نمونه‌های کسب و کار شخصی می‌باشد.

- (۱) پیچیدگی در رابطه مدیریت و مالکیت - شرکت تعاونی - شرکت تعاونی - مشاغل خویش‌فرما
 (۲) تقسیم سود متناسب با مالکیت سهام - شرکت تعاونی - شرکت سهامی - مشاغل خویش‌فرما
 (۳) هزینه راه‌اندازی بالاتر - شرکت سهامی - شرکت تعاونی - صنعت‌گران خرد
 (۴) قوانین پیچیده‌تر و گزارش‌دهی بیشتر - شرکت سهامی - شرکت سهامی - صنعت‌گران خرد
۱۷. قانون سوم و پنجم، برای هر تصمیم‌گیری درست اقتصادی کدام هستند؟ (به ترتیب)

- (۱) قید بودجه خود را ترسیم کنیم - هزینه فرصت هر انتخاب را محاسبه کنیم.
 (۲) قید بودجه خود را ترسیم کنیم - بین هزینه‌ها و منافع خود، مقایسه کنیم.
 (۳) هزینه فرصت هر انتخاب را محاسبه کنیم - بین هزینه‌ها و منافع خود مقایسه کنیم.
 (۴) هزینه فرصت هر انتخاب را محاسبه کنیم - قید بودجه خود را ترسیم کنیم.

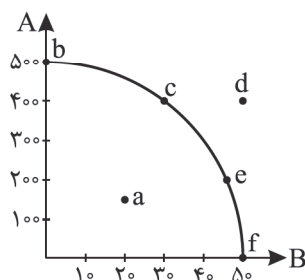
۱۸. با توجه به نمودار زیر:

- در کدام قیمت، مازاد صفر است؟
- در قیمت ۱۵۰۰، مازاد عرضه چقدر است؟
- علت انتقال نقطه B به C چیست؟
- اگر بازار در وضعیت M باشد، قیمت‌ها چه وضعیتی پیدا می‌کنند؟

- (۱) ۵۰۰ - ۱۰ - افزایش قیمت - کاهش
 (۲) ۵۰۰ - ۱۰ - کاهش قیمت - افزایش
 (۳) ۷۰۰ - ۲۰ - افزایش قیمت - افزایش
 (۴) ۷۰۰ - ۲۰ - کاهش قیمت - کاهش

۱۹. با توجه به نمودار زیر که مرز امکانات تولید دو کالای A و B است، چه تعداد از عبارت‌های زیر درست است؟

- (الف) نقطه (b)، نقطه آرمانی و خارج از دسترس است.
 (ب) نقطه (a)، استفاده حداکثری از منابع موجود را نشان می‌دهد.
 (ج) هر چه از نقطه (f) به سمت نقطه (b) برویم، تولید کالای A کمتر و تولید B بیشتر می‌شود.
 (د) نقطه (d) خارج از مرز امکانات تولید است ولی نشان‌دهنده «ناکارایی» است.

- (۱) سه (۲) دو (۳) یک (۴) صفر

۲۰. کدام گزینه جمله‌های زیر را کامل می‌کند؟

- (الف) در بازار کالا و خدمات، خانوارها و بنگاه‌ها
 (ب) حضوری و حقیقی بودن صادرات در بازار
 (ج) دریافتی خانوارها بابت فروش نیروی کار نامیده می‌شود.
 (د) با افزایش درآمد مقدار خرید کالای پست می‌یابد.
 (۱) خریدار، فروشنده هستند - ضروری نیست - دستمزد - کاهش
 (۲) فروشنده، خریدار هستند - ضروری است - سود - کاهش
 (۳) تقاضاکننده، عرضه‌کننده هستند - ضروری است - دستمزد - افزایش
 (۴) عرضه‌کننده، تقاضاکننده هستند - ضروری نیست - سود - افزایش

۲۱. با توجه به جدول داده شده، اگر فردی ۲۲ میلیون ماهانه درآمد داشته باشد، مالیات ماهانه و مانده خالص او چقدر می‌شود؟

تا	معاف
۳,۰۰۰,۰۰۰	
تا	%۱۰
۲۱,۰۰۰,۰۰۰	نسبت به مازاد ۳,۰۰۰,۰۰۰
بالاتر از	%۲۰
۲۱,۰۰۰,۰۰۰	نسبت به مازاد ۲۱,۰۰۰,۰۰۰

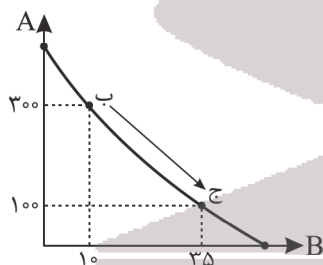
- (۱) ۱,۹۰۰,۰۰۰ - ۲۰,۱۰۰,۰۰۰
 (۲) ۴,۴۰۰,۰۰۰ - ۱۷,۶۰۰,۰۰۰
 (۳) ۲,۰۰۰,۰۰۰ - ۲۰,۰۰۰,۰۰۰
 (۴) ۱,۸۰۰,۰۰۰ - ۲۰,۲۰۰,۰۰۰

۲۲. کدام گزینه جدول را (به ترتیب) کامل می‌کند؟

د	مهم‌ترین نوع مالیات	ب	ابزار مهم دولت در کاهش فاصله طبقاتی
عوارض پسماند	ج	مالیات بر ارث	الف

- (۱) مالیات بر مصرف - مالیات غیرمستقیم - مالیات بر درآمد - عوارض خدماتی
 (۲) مالیات - مهم‌ترین نوع مالیات بر دارایی - مالیات بر درآمد - مالیات غیرمستقیم
 (۳) مالیات بر مصرف - مهم‌ترین نوع مالیات بر دارایی - مالیات بر ارزش افزوده - مالیات غیرمستقیم
 (۴) مالیات - مالیات مستقیم - مالیات بر ارزش افزوده - عوارض خدماتی

۲۳. با توجه به نمودار زیر که مربوط به قید بودجه برای خرید دو کالای A و B است، هزینه فرصت انتقال نقطه (ب) به (ج) کدام است؟

- (۱) هزینه فرصت تولید ۳۰۰ واحد کالای A، ۲۵ واحد از کالای B است که از دست می‌دهیم.
 (۲) هزینه فرصت تولید ۳۵ واحد کالای B، ۲۰۰ واحد از کالای A است که از دست می‌دهیم.
 (۳) هزینه فرصت افزایش تولید ۲۰۰ واحد کالای A، ۲۵ واحد از کالای B است که از دست می‌دهیم.
 (۴) هزینه فرصت افزایش تولید ۲۵ واحد کالای B، ۲۰۰ واحد از کالای A است که از دست می‌دهیم.

۲۴. مراحل تولید یک نوع محصول در جدول زیر آمده است. اگر نرخ مالیات ۹ درصد باشد (مالیات بر ارزش افزوده)،

مراحل تولید	قیمت محصول
۱	۱,۰۰۰,۰۰۰
۲	۲,۵۰۰,۰۰۰
۳	۵,۰۰۰,۰۰۰
۴	۱۲,۰۰۰,۰۰۰

(الف) کل مالیات دریافتی برای این محصول چقدر است؟

- (ب) قیمت محصول با مالیات بر ارزش افزوده در مرحله دوم چقدر است؟
 (ج) مالیات بر ارزش افزوده چه نوع مالیاتی محسوب می‌شود؟

- (۱) ۱,۰۸۰,۰۰۰ - ۲,۲۵۰,۰۰۰ - مستقیم
 (۲) ۱,۰۸۰,۰۰۰ - ۲,۷۲۵,۰۰۰ - غیرمستقیم
 (۳) ۱,۸۰۰,۰۰۰ - ۲,۲۵۰,۰۰۰ - غیرمستقیم
 (۴) ۱,۸۰۰,۰۰۰ - ۲,۷۲۵,۰۰۰ - مستقیم

۲۵. در مورد نزدیک شدن یک کشور به وضعیت استقلال و استحکام اقتصادی کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) بازارهای فروش کالاهای صادراتی و راه‌های تأمین کالاهای وارداتی را گوناگون کند.
 (۲) اقتصاد تک‌محصولی شکننده و آسیب‌پذیر است، از آن فاصله بگیرد.
 (۳) با خلق مزیت‌های جدید اقتصادی، امکان تأمین همه نیازهای مهم و اساسی را در داخل کشور فراهم کند.
 (۴) به علم و فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان توجه بیشتری داشته باشد.

علوم و فنون ادبی

مدت پاسخ‌گویی: ۲۰ دقیقه

۲۶. کدام گزینه درست نیست؟

- (۱) یکی از آسان‌ترین و کاربردی‌ترین شیوه‌ها این است که متن از سه دیدگاه زبان، ادبیات و فکر بررسی شود.
- (۲) خواندن دقیق متن، نخستین گام مؤثر در رویارویی با متون است.
- (۳) بررسی ساختمان واژگان متن و همچنین کاربرد ترکیبات کنایی در قلمرو زبانی می‌گنجد.
- (۴) رابطه معنایی تضاد بین واژگان و بهره‌گیری از تمثیل برای بیان مفهوم در قلمرو ادبی بررسی می‌شود.

۲۷. کدام گزینه در مورد آثار منثور عهد سامانی درست است؟

- (۱) شاهنامه ابومنصوری: ابومنصور عبدالرزاق آن را درباره تاریخ گذشته ایران نوشته است.
- (۲) ترجمه تفسیر طبری: جمعی از دانشمندان آن زمان تفسیری که محمد بن جریر طبری به زبان عربی نوشته بود را به فارسی برگرداندند.
- (۳) تاریخ بلعمی: ابوعلی بلعمی با حذف مطالبی از اصل تاریخ طبری، آن را به صورت تألیفی مستقل درآورده و اطلاعات دیگری راجع به تاریخ اسلام بر آن افزود.
- (۴) تاریخ الرسل و الملوك: محمد بن جریر طبری به دستور منصور بن نوح ساسانی آن را به زبان عربی نوشت.

۲۸. کدام یک از عبارات‌های زیر نادرست هستند؟

- (الف) زبان پارتی در دوره اشکانیان رایج بود و تا اوایل دوره ساسانی نیز آثار به این زبان تألیف می‌شده است.
- (ب) یکی از نتایج نفوذ اسلام در ایران، رواج تدریجی خط عربی بود.
- (ج) منطقه رواج فارسی دری، نخست در مشرق و شمال شرقی ایران بود.
- (د) آثاری که به زبان پهلوی تألیف شده، بیشتر آثار دینی زردشتی است. حتی رساله‌های کوچکی که معمولاً آنها را در زمره آثار غیردینی به شمار می‌آورند، مانند «درخت آسوریک» نیز رنگ دینی دارند.
- (ه) در پی دولت صفاری، دولت طاهری، آل بویه و حکومت‌های کوچک دیگر پدید آمدند و زبان فارسی دری فرصت و امکان یافت تا به عنوان زبان رسمی شناخته شود و در فضای ادبی، سیاسی و علمی رشد یابد.

(۱) الف، ج (۲) ج، د (۳) د، ه (۴) الف، د

۲۹. کلمات کدام گزینه به ترتیب عبارات زیر را به درستی کامل می‌کند؟

- (الف) شعر حکمی و اندرزی در قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم به وجود آمد ولی در دوره به پختگی رسید.
- (ب) قرن چهارم، دوره طلایی همراه با شکوفایی روح ایرانی بود که با دانشمند بزرگی چون آغاز شد و با شاعر بی‌نظیری مانند ادامه یافت.

- (۱) غزنوی، ابن سینا، فردوسی
- (۲) سلجوقی، ابن سینا، رودکی
- (۳) غزنوی، زکریای رازی، رودکی
- (۴) سلجوقی، زکریای رازی، فردوسی

۳۰. با توجه به متن زیر، کدام گزینه در تحلیل متن درست نیست؟

- «و اندر میان شهر چشمه‌ای است که از سنگ خاره بیرون می‌آید، مقدار پنج آسیا گرد آبی بغایت خوش، و در آن شهر اشجار و بساتین است که از آن آب ساخته‌اند. و من فراوان شهرها و قلعه‌ها دیدم در اطراف عالم، در بلاد عرب و عجم و هند و ترک و مثل آن شهر هیچ جا ندیدم.»

- (۱) به کار بردن جمع‌های مکسر عربی: قلمرو زبانی
- (۲) توصیف طبیعت خاص یک شهر: قلمرو فکری
- (۳) وجود آرایه‌های مراعات نظیر، تشبیه و تضاد: قلمرو ادبی
- (۴) حذف فعل و به کارگیری «اندر» به جای «در»: قلمرو زبانی

۳۱. کدام گزینه نمونه‌ای کامل برای ناهماهنگی وزن و محتوا است؟

- (۱) زمین آمد از سَم اسپان به جوش
- (۲) دل درهم و خاطر به غم و سینه به تاب است
- (۳) روی میپوشان که بهشتی بود
- (۴) زین درد خون گریست سپهر و ستاره هم

۳۲. در تحلیل متن زیر، کدام گزینه کاملاً درست بیان شده است؟

- «درد مرا به گیتی دارو پدید نیست
گنجی است عاشقان را صبر ار نگه کنی
کاو روی زرد سرخ کند، پشت گوژ راست»

- (۱) به کارگیری «را» در معنی «برای» / به کارگیری دو حرف اضافه برای یک متمم
- (۲) رابطه معنایی تضاد بین «درد و دارو» / به کارگیری ردیف «است»
- (۳) تشبیه «صبر» به «گنج» / حذف فعل به قرینه لفظی
- (۴) فراوانی واژه‌های عربی / واج‌آرایی صامت «د» در بیت اول

۴۲. در کدام بیت آرایه «واژه آرایه» دیده نمی‌شود؟

- (۱) از روی دوست تا نکنی رو به آفتاب
- (۲) عاقلانش باز زنجیری دگر بر پا نهند
- (۳) چون روی تو دل فریب و دلبند
- (۴) دلبستگی به تار ندارند نغمه‌ها

۴۳. مفهوم کدام بیت متفاوت است؟

- (۱) گر رهاند پای خود از دست گل
- (۲) پای سرو از قد رعنا تو در گل می‌رفت
- (۳) ای خوشا راه دین و امر خدای
- (۴) تعلق حجاب است و بی‌حاصلی

۴۴. معنی بیت «خُرده‌ای از مال دنیا در بساط هر که هست / جبهه‌واکرده‌ای پیوسته چون گل بایدش» در کدام گزینه صحیح آمده است؟

- (۱) در جبهه‌های نبرد، رزمندگان پیوسته همچون گل از مال اندک دنیا گذشتند.
- (۲) جبهه‌ها به رزمندگان همچون گل آموخت که از مال ناچیز دنیا که در بساط داشتند، بگذرند.
- (۳) هر کس اندکی از مال دنیا در اختیار دارد، باید پیوسته مانند گل شاد باشد.
- (۴) هر کس مثل گل شاد و خندان باشد، می‌تواند پیوسته مال اندک دنیا را در بساط خود داشته باشد.

۴۵. همه گزینه‌ها با بیت زیر مفهوم مشترک دارند، به جز

- «نه من ز بی‌عملی در جهان ملولم و بس
(۱) عمل با علم چون شد یار و هم پشت
(۲) چو علم آموختی رو در عمل آر
(۳) از تار و پود علم و عمل دامی ار تنیم
(۴) عشقت ز ابد تا به ازل می‌بینم
- ملالت علما هم ز علم بی‌عمل است»
نماند دیو را جز باد در مشیت
که تا یابی به نزد حضرتش بار
«فیض» اوفتد همای سعادت به دام ما
یک سایه او علم و عمل می‌بینم

مدت پاسخ‌گویی: ۱۵ دقیقه

عربی، زبان قرآن

■ عَيْنُ الْأَصَحِّ فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجُمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۵۱-۴۶):

۴۶. ﴿اللَّهُ وَلِيُّ الَّذِينَ آمَنُوا يُخْرِجُهُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ﴾:

- (۱) خداوند دوست کسی است که ایمان آورده، او را از تاریکی‌ها به سوی روشنایی درمی‌آورد!
- (۲) خداوند دوست کسانی است که ایمان می‌آورند، آنها را از تاریکی‌ها به سوی روشنایی درآورد!
- (۳) خداوند دوست دارد کسانی را که ایمان آوردند و از تاریکی‌ها به سوی روشنایی درمی‌آورد!
- (۴) خداوند دوست کسانی است که ایمان آورده‌اند، آنها را از تاریکی‌ها به سوی روشنایی درمی‌آورد!

۴۷. «اللَّهُ هُوَ الَّذِي أَوْجَدَ الشَّمْسَ فِي الْجَوْثِ مِثْلَ الشَّرَّةِ وَ قَمَرَهُ الْجَمِيلِ فِي اللَّيْلِ مِثْلَ الدُّرِّ»؛ خداوند همان کسی است که

- (۱) خورشید را در فضا همچون پاره آتش و ماه زیبایش را در شب همچون مروارید پدید آورد!
- (۲) خورشید را مانند اخگر در فضا و ماه زیبایش را همچون مروارید در شب پدید می‌آورد!
- (۳) خورشید را مانند مروارید در فضا و ماه زیبایش را مانند پاره آتش در شب پدید آورد!
- (۴) خورشید را مانند اخگر در فضا و ماهش را که بسیار زیباست مانند مروارید در شب آفرید!

۴۸. «تَمْتَلِكُ الدَّوْلَةُ الْمَرَافِقَ الْعَامَةَ لَكِنْ جَمِيعَ النَّاسِ يَنْتَفِعُونَ بِهَا فَالْحِفَافُ عَلَيْهَا وَاجِبٌ عَلَى كُلِّهِمْ!»:

- (۱) دولت مالک تأسیسات عمومی می‌باشد اما همه مردم از آنها سود می‌برند پس نگهداری از آنها وظیفه همه آنان است!
- (۲) دولت از تأسیسات عمومی نگهداری می‌کند اما همه مردم از آنها بهره می‌برند پس حفاظت از آنها بر همه‌شان وظیفه است!
- (۳) دولت مالک تأسیسات عمومی است اما نگهداری از آنها وظیفه همه کسانی است که از آنها استفاده می‌کنند!
- (۴) دولت مالک تأسیسات عمومی شده است اما همه مردم از آنها سود برده‌اند پس نگهداری از آنها وظیفه همه آنان است!

۴۹. عَيْنُ الصَّحِيحِ:

- (۱) هَلْ تَظُنُّونَ أَنَّ ذَلِكَ الْمَطَرُ لَيْسَ فَلَمَّا خَيَّالِيًّا؟! آيا می‌پنداشتيد كه آن باران، فيلم تخيلي نيست؟!
- (۲) مَرَحِبًا بَك، هَلْ عِنْدَكَ بَطَاقَةُ الدُّخُولِ؟! خوش آمدی، آیا کارت ورود داری؟!
- (۳) مَنْ رَأَى مِنْكُمْ أَحَدًا يَدْعُو إِلَى التَّفَرُّقَةِ فَهُوَ عَمِيلُ الْعَدُوِّ! هرکس ببیند کسی را که به تفرقه فرا می‌خواند پس او مزدور دشمنان است!
- (۴) هَلْ تَعْلَمُ أَنَّ الزَّرَافَةَ تَنَامُ فِي الْيَوْمِ الْوَاحِدِ أَقَلَّ مِنْ ثَلَاثِينَ دَقِيقَةً؟! آيا می‌دانی که زرافه در یک روز کمتر از سی دقیقه حرکت می‌کند؟!

۵۰. «مردم افتادن ماهی‌ها را از آسمان دیدند!» عَيْنُ الصَّحِيحِ:

- (۱) شَاهَدَ النَّاسُ سَقُوطَ السَّمَكِ مِنَ السَّمَاءِ!
- (۲) نَشَاهَدُ النَّاسُ سَقُوطَ الْأَسْمَاكِ مِنَ السَّمَاءِ!
- (۳) شَاهَدَ النَّاسُ سَقُوطَ الْأَسْمَاكِ مِنَ السَّمَاءِ!
- (۴) يُشَاهِدُ النَّاسُ سَقُوطَ السَّمَكِ مِنَ السَّمَاءِ!

۵۱. «الكَلَامُ كَالدَّوَاءِ؛ قَلِيلُهُ يَنْفَعُ وَ كَثِيرُهُ قَاتِلٌ». عَيْنُ مَا لَا يُنَاسِبُ مَفْهُومَ الْعِبَارَةِ:

- (۱) کم گوی و گزیده گوی چون دُر / تا ز اندک تو جهان شود پر
- (۲) شکوه عقل را بسیاری گفتار کم سازد / دو لب را در نظرها خامشی تیغ دودم سازد
- (۳) تا مرد سخن نگفته باشد / عیب و هنرش نهفته باشد
- (۴) چو گفتار بیهوده بسیار گشت / سخنگوی در مردمی خوار گشت

■ اِقْرَأِ النَّصَّ التَّالِيَّ بِدَقَّةٍ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الاسْئَلَةِ التَّالِيَةِ بِمَا يُنَاسِبُ النَّصَّ (۵۵-۵۲):

الإِسْلَامُ دِينٌ يَقُومُ عَلَى أُسَاسِ الْمَنْطِقِ وَ يَأْمُرُ الْمُسْلِمِينَ أَنْ يَجْتَنِبُوا عَنِ الْإِسَاءَةِ. الْقُرْآنُ كِتَابٌ أَنْزَلَهُ اللَّهُ لِهَدَايَةِ النَّاسِ. إِنَّ اللَّهَ فِي كِتَابِهِ الْكَرِيمِ يُؤَكِّدُ عَلَى حُرِّيَةِ الْعَقِيدَةِ وَ يَدْعُو الْمُسْلِمِينَ أَلَّا يَسْبُوا مَعْبُودَاتِ الْمُشْرِكِينَ وَ الْكُفَّارَ بَلْ يَتَعَاشُوا مَعَ بَعْضِهِمْ تَعَاشِيًّا سَلَامِيًّا مَعَ إِحْتِفَازٍ كُلِّ مَنْهُمْ بِعَقَائِدِهِ. إِنَّ التَّأَكُّدَ عَلَى الْوَحْدَةِ بَيْنَ الْمُسْلِمِينَ وَ الْاجْتِنَابَ عَنِ التَّفَرُّقَةِ فِي الْقُرْآنِ كَثِيرٌ لَكِنَّ نِقَاطَ الْخِلَافِ بَيْنَهُمْ مَعَ الْأَسْفِ فِي الْبِلَادِ الْمُخْتَلِفَةِ كَثِيرَةٌ وَ عَلَى الشُّعُوبِ الْمُسْلِمَةِ أَنْ لَا يُصِرُّوا عَلَى نِقَاطِ الْخِلَافِ الَّتِي تُفَرِّقُهُمْ بَلْ يَتَعَصَّمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَ لَا يَتَفَرَّقُوا.

۵۲. يُؤَكِّدُ الْإِسْلَامُ عَلَى

- (۱) الإِصْرَارَ عَلَى نِقَاطِ الْخِلَافِ!
- (۲) الْاجْتِنَابَ عَنِ التَّعَاشِ مَعَ بَعْضِهِمْ!
- (۳) الْإِعْتَصَامَ بِحَبْلِ اللَّهِ!
- (۴) سَبَّ مَعْبُودَاتِ الْكُفَّارِ!

۵۳. عَيْنُ مَوْضُوعًا مَا جَاءَ فِي النَّصِّ:

- (۱) الاجتناب عن الإساءة!
- (۲) الاحترام على الوالدين!
- (۳) اتحاد الأمة الإسلامية!
- (۴) القرآن كتاب للهداية!

■ عَيْنُ الْخَطَأِ عَنِ الْكَلِمَتَيْنِ التَّالِيَتَيْنِ حَسَبَ النَّصِّ:

۵۴. «يُؤَكِّدُ»:

- (۱) فعل مضارع، مفرد مذكر غائب
- (۲) فعل، مزيد ثلاثي من باب تَفَعَّلَ، له حرفان زائدان
- (۳) فعل مضارع، مزيد ثلاثي من مصدر «تأكيد»
- (۴) مفرد مذكر، مزيد ثلاثي له حرف زائد فقط

۵۵. «إِحْتِفَازٌ»:

- (۱) مفرد، مذكر، مصدر لـ فعل «يَحْفَظُ»
- (۲) اسم، مفرد، مذكر على وزن «افتعال»
- (۳) مصدر من مزيد ثلاثي، ماضيه: «إِحْتَفَظُ»
- (۴) اسم، مذكر، حروفه الأصلية «ح ف ظ»

۵۶. عَيْنُ الْخَطَأِ فِي ضَبْطِ حُرُكَاتِ الْحُرُوفِ:

- (۱) هَلْ يُمْكِنُ أَنْ نَشَاهِدَ ظَاهِرَةَ مَطَرِ السَّمَكِ؟!
- (۲) أَرْسَلَ الْعُلَمَاءُ فَرِيقًا لِرِيزَارَةِ ذَلِكَ الْمَكَانِ!
- (۳) هَوْلَاءِ النَّاسِ يَحْتَفِلُونَ بِهَذَا الْيَوْمِ سَنَوِيًّا!
- (۴) كَانَ الطَّالِبُ يَسْتَمِعُ إِلَى صَوْتِ مُكَيِّفِ الْهَوَاءِ!

۵۷. عَيْنُ الْخَطَأِ عَنِ الْمُفْرَدَاتِ:

- (۱) وَ انْظُرْ إِلَى الشَّمْسِ الَّتِي جَذَوْتَهَا مُسْتَعْرَةً. (مترادف: شَرَّة)
- (۲) أَسْعَارُ هَذِهِ الْمَلَابِسِ غَالِيَةٌ جَدًّا. (متضاد: رَخِيصَةٌ)
- (۳) إِنَّكُمْ مَسْئُولُونَ حَتَّى عَنِ الْبِقَاعِ وَ الْبِهَائِمِ. (مفرد: الْبَقَعَةُ)
- (۴) الْمَدِيرُ وَجَدَ الْحَجَرَةَ فَارِغَةً وَ بَابَهَا مَغْلَقًا. (جمع: الْأَحْجَارُ)

۵۸. عَيْنٌ فَعْلًا يَخْتَلِفُ بَابُهُ:

- (۱) زَمِيلُنَا اِعْتَذَرَ مِنَ الْمَعْلَمِ!
- (۲) هُوَ يَشْتَغِلُ فِي الْمَصْنَعِ!
- (۳) أَخِي الْكَبِيرُ تَخَرَّجَ مِنَ الْجَامِعَةِ!
- (۴) يَا وَلَدِي اجْتَهِدْ فِي أَدَاءِ وَاجِبِكَ!

۵۹. عَيْنُ الصَّحِيحِ فِي اسْتِخْدَامِ الْعَدَدِ أَوْ الْمَعْدُودِ:

- (۱) رَأَيْتُ تِسْعَةَ أَطْفَالٍ يَلْعَبُونَ فِي الْحَدِيقَةِ!
- (۲) كَانَ تِسْعُونَ وَ خَمْسَةَ شَجَرَةٍ فِي تِلْكَ الْمَزْرَعَةِ!
- (۳) غَرَسَ الْفَلَّاحُ شَجَرَتَيْنِ اثْنَيْنِ فِي الْحَدِيقَةِ!
- (۴) دَخَلَ خَمْسَةٌ وَ عِشْرُونَ لَاعِبِينَ فِي الْمَلْعَبِ!

۶۰. عَيْنُ حَرْفِ «سِين» لَيْسَ مِنْ الْحُرُوفِ الْأَصْلِيَةِ لِلْفِعْلِ:

- (۱) ﴿لَا تَسْبُوا الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ﴾!
- (۲) الطَّالِبَاتُ يَسْتَمِعْنَ إِلَى كَلَامِ الْمَعْلَمَةِ بِدَقَّةٍ!
- (۳) أَرْسَلَنِي أَبِي إِلَى عَمِّي الْعَزِيزِ لَاسْتِرْجَاعِ الْأَمَانَةِ!
- (۴) عَلَيْنَا أَنْ نَسْتَغْفِرَ اللَّهَ لِدُنُوبِنَا فِي كُلِّ حَالٍ!

مدت پاسخ‌گویی: ۱۰ دقیقه

تاریخ

۶۱. به ترتیب هر یک از عبارت‌های زیر مربوط به کدام مرحله از مراحل «پژوهش تاریخی» می‌باشد؟

(الف) استفاده از روش‌ها و مهارت‌های خاص در پژوهش

(ب) هر پژوهش باید مسئله تازه‌ای را مورد بررسی قرار دهد و حرف و نظر جدیدی را ارائه دهد.

- (۱) تحلیل و تفسیر اطلاعات - انتخاب موضوع
- (۲) گزارش یافته‌های پژوهش - گردآوری و تنظیم اطلاعات
- (۳) تحلیل و تفسیر اطلاعات - گزارش یافته‌های پژوهش
- (۴) گردآوری و تنظیم اطلاعات - انتخاب موضوع

۶۲. کدام امپراتور رومی دستور به اصلاح گاه‌شماری داد و این اصلاح براساس کدام گاه‌شماری بود؟

- (۱) ژولیوس سزار - گاه‌شماری مصری
- (۲) پاپ گرگوار - گاه‌شماری خورشیدی قمری
- (۳) پاپ گرگوار دوازدهم امپراتور روم - گاه‌شماری خورشیدی قمری
- (۴) کنستانتین امپراتور روم - گاه‌شماری مصری

۶۳. کدام اندیشمند بخشی از مقدمه کتاب خود را به تأثیر جغرافیا و اقلیم بر تاریخ، اخلاق و رفتار آدمیان اختصاص داده است؟ این مورخ به منظور نگارش کتاب تاریخ خود، به مصر، فنیقیه و جاهای دیگر سفر کرد؟

- (۱) ابن خلدون - هرودوت
- (۲) ابن خلدون - ابن خلدون
- (۳) ابن سینا - هرودوت
- (۴) ابن سینا - ابن خلدون

۶۴. دوره پیش از تاریخ که با ظهور انسان در پهنه گیتی آغاز شد تا چه زمانی به طول انجامید؟ باستان‌شناسان مراحل زندگی انسان پیش از تاریخ را بر چه اساسی تقسیم‌بندی کرده‌اند؟

- (۱) به کار گرفتن آتش - براساس نوع اقتصاد معیشتی
- (۲) به کار گرفتن آتش - براساس یافته‌های باستان‌شناسی
- (۳) اختراع خط - براساس یافته‌های باستان‌شناسی
- (۴) اختراع خط - براساس نوع اقتصاد معیشتی

۶۵. در کدام گزینه ترتیب مراحل کار باستان‌شناسان به درستی بیان شده است؟ کدام مرحله کار باستان‌شناسان نیازمند دانش، تجربه و دقت فراوان است؟

- (۱) استخراج و تنظیم اطلاعات، شناسایی و کشف، حفاری - شناسایی و کشف
- (۲) استخراج و تنظیم اطلاعات، شناسایی و کشف، حفاری - حفاری
- (۳) شناسایی و کشف، حفاری، استخراج و تنظیم اطلاعات - حفاری
- (۴) شناسایی و کشف، حفاری، استخراج و تنظیم اطلاعات - شناسایی و کشف

۶۶. در سال ۷۳ ق.م بردگان رومی به رهبری چه کسی قیام کردند؟

- (۱) دیوکلسین
- (۲) کنستانتین
- (۳) اوکتاویوس
- (۴) اسپارتاکوس

۶۷. کدام عبارت از پیامدهای انقلاب کشاورزی نمی‌باشد؟

- (۱) کشاورزان از دوره‌گردی دست برداشتند و نخستین روستاها را به عنوان سکونت‌گاه‌های دائم ایجاد کردند.
- (۲) توانایی بشر در سخن گفتن و اندیشیدن تکامل یافت و به حدی رسید که هنر نقاشی را برای نشان دادن احساس و اندیشه خود به کار گرفت.
- (۳) عده‌ای به فعالیت دیگری غیر از تولید خوراک روی آوردند و در تولید محصولات جدید مهارت و تخصص یافتند.
- (۴) رونق داد و ستد، زمینه آشنایی مردم مناطق مختلف را با آداب و رسوم، مهارت‌ها و اندیشه‌های یکدیگر فراهم آورد.

۶۸. چرا مردم مصر خدایان خود را مهربان‌تر و دوستانه‌تر از خدایان سومر می‌پنداشتند؟

- (۱) مصریان مردم مطیع و فرمان‌بری در برابر فرعون و آموزه‌های دینی بودند.
- (۲) زندگی در کنار نیل آسان‌تر و مطبوع‌تر از زندگی در کنار دجله و فرات بود.
- (۳) موانع طبیعی باعث شده بود که این کشور از تهاجم خارجی دور بماند.
- (۴) مصریان باستان خدایان زیادی را می‌پرستیدند و بیشتر این خدایان از قدرت‌های طبیعی مانند خورشید، ماه و... برخوردار بودند.

۶۹. در زمان کدام پادشاه، خط میخی ترجمه شد؟ نخستین سنگ نوشته‌ای که ترجمه شد، کدام یک از گزینه‌های زیر بود؟

- (۱) محمدعلی شاه قاجار - داریوش هخامنشی در بیستون
- (۲) محمدعلی شاه قاجار - شاپور یکم در نقش رستم
- (۳) محمدشاه قاجار - شاپور یکم در نقش رستم
- (۴) محمدشاه قاجار - داریوش هخامنشی در بیستون

۷۰. کدام گزینه درباره شهر و شهرنشینی تمدن ایلام نادرست است؟

- (۱) شهر شوش در اثر یورش‌های آشور بانیپال با خاک یکسان شد، اما دوباره در دوران هخامنشیان شکوه و عظمت دیرین خود را بازیافت.
- (۲) شهر شوش در دوران حکومت ایلامی‌ها به اوج شکوفایی اقتصادی رسید و پیشه‌ها و صنایع مختلفی در آن رونق یافتند.
- (۳) انشان یا انزان پایتخت دیگر ایلامی‌ها در بخش شرقی این قلمرو واقع شده بود.
- (۴) شهر ایلام (مرکز کنونی ایلام)، یکی از پایتخت‌های ایلامیان بود.

جغرافیای ایران

مدت پاسخ‌گویی: ۱۰ دقیقه

۷۱. دید ترکیبی یعنی

- (۱) مطالعه جزء به جزء پدیده‌ها و اجزا در ارتباط با هم
- (۲) مطالعه روند تأثیرگذاری و تأثیرپذیری پدیده‌ها در یک مکان
- (۳) مطالعه جزء به جزء و در پاره‌ای مواقع کلی پدیده‌ها در یک مکان
- (۴) مطالعه همه جانبه و جامع پدیده‌ها با تمام ویژگی‌های آن در یک مکان

۷۲. سؤال‌های «چطور» و «چه چیز» به ترتیب چه نکاتی را مورد بررسی قرار می‌دهند؟

- (۱) سیر تکوین و تحول پدیده - علت وقوع پدیده
- (۲) ماهیت هر پدیده یا مسئله - علت وقوع پدیده
- (۳) ماهیت هر پدیده یا مسئله - سیر تکوین و تحول پدیده
- (۴) سیر تکوین و تحول پدیده - ماهیت هر پدیده یا مسئله

۷۳. بهتر است صورت مسئله به چه شکلی مطرح شود؟

- (۱) خبری نوشته و از عبارات جزئی و معلوم استفاده شود.
- (۲) خبری نوشته و از عبارات، جملات کلی و نامعلوم جلوگیری شود.
- (۳) سؤالی نوشته و از عبارات خبری یا جملات جزئی و نامعلوم جلوگیری شود.
- (۴) سؤالی نوشته و از عبارات خبری یا جملات کلی و نامعلوم جلوگیری شود.

۷۴. کدام عامل منطقه خلیج فارس را به کانون توجه صادرکنندگان کالاهای صنعتی و غیرصنعتی تبدیل کرده است و به کدام دلیل این منطقه ارزش فرهنگی و سیاسی دارد؟

- (۱) درآمدها و دلارهای ناشی از صدور و فروش نفت خام - قرار گرفتن در مرکز و قلب ناحیه سیاسی و جغرافیایی جهان اسلام
- (۲) درآمدها و دلارهای ناشی از صدور و فروش نفت خام - اهمیت زنجیره حمل و نقل و واقع شدن در قلب ناحیه سیاسی جهان
- (۳) داشتن بالاترین درصد ذخایر بارزش نفت جهان و گاز طبیعی - قرار گرفتن در مرکز ثروت جهان
- (۴) نقش ارتباطی بین سه قاره آفریقا، اروپا و آمریکا - قرار گرفتن در مرکز جهان اسلام

۷۵. به چه علت ایران از موقعیت نسبی ممتازی در منطقه خلیج فارس برخوردار است؟

- (۱) مجاورت با خلیج فارس و تنگه هرمز
- (۲) نزدیکی به مدار رأس السرطان
- (۳) داشتن بیشترین مرز آبی
- (۴) وجود منابع عظیم نفتی

۷۶. پراکندگی روستاها و شهرهای ایران در همه جای آن و بین و ارتباط نزدیکی وجود دارد.

- (۱) یکسان نیست - ناهمواریها - تراکم جمعیت
- (۲) یکسان است - تغییرات اقلیمی - شکل پراکندگیها
- (۳) یکسان است - تحولات ناهمواریها - تراکم جمعیت
- (۴) یکسان نیست - عوامل فرسایش - شکل پراکندگیها

۷۷. کدام گزینه از کوههای شمال خراسان است؟

- (۱) هزار مسجد - لاله زار - آلاداغ
- (۲) آلاداغ - هزار مسجد - بینالود
- (۳) آلاداغ - بینالود - لاله زار
- (۴) بینالود - هزار مسجد - لاله زار

۷۸. در کدام گزینه به ترتیب به علل پیدایش دشت‌های نام برده شده اشاره شده است؟

«ماهی دشت کرمانشاه - دشت لوت - دشت نهاوند - دشت ارزن»

- (۱) انحلال مواد آهکی - دوران قدیم زمین‌شناسی - انباشت مواد فرسایش یافته - در هنگام چین‌خوردگیها
- (۲) انحلال مواد آهکی - دوران قدیم زمین‌شناسی - انباشت مواد فرسایش یافته - انحلال مواد آهکی
- (۳) انباشت مواد فرسایش یافته - دوران قدیم زمین‌شناسی - انحلال مواد آهکی - در هنگام چین‌خوردگیها
- (۴) انباشت مواد فرسایش یافته - انحلال مواد آهکی - دوران قدیم زمین‌شناسی - انحلال مواد آهکی

۷۹. عوامل شکل‌گیری ریزگردها کدام هستند؟

- (۱) کاهش ریزش‌های جوی - وارونگی دما - خشک شدن باتلاقها
- (۲) کاهش ریزش‌های جوی - وارونگی دما - مدیریت ضعیف منابع آب
- (۳) کاهش ریزش‌های جوی - مدیریت ضعیف منابع آب - خشک شدن باتلاقها
- (۴) خشک شدن باتلاقها - وارونگی دما - مدیریت ضعیف منابع آب

۸۰. در عرض‌های پایین جغرافیایی زاویه تابش خورشید هنگام ظهر چگونه است و کمربند کم‌فشار حاره‌ای در کجا و چرا تشکیل می‌شود؟

- (۱) مایل‌تر بودن زاویه تابش خورشید - در اطراف مدار رأس الجدی، سنگینی هوا
- (۲) نزدیک به عمود - در اطراف خط استوا، گرم بودن و صعود هوا
- (۳) نزدیک به عمود - در اطراف خط استوا، سنگینی و فرونشینی هوا
- (۴) مایل‌تر بودن زاویه تابش خورشید - در اطراف مدار رأس السرطان، سنگینی و فرونشینی هوا

جامعه‌شناسی

مدت پاسخ‌گویی: ۱۰ دقیقه

۸۱. به ترتیب هر یک از موارد زیر به کدام یک از ویژگی‌های کنش اشاره دارد؟

الف) نیوشا کنسرو ماهی را در سطل زباله می‌اندازد و در جواب مادرش که با تعجب از او علت این کار را می‌پرسد، می‌گوید: «تاریخ مصرفش گذشته بود.»

ب) آریتا نمی‌داند پس‌اندازش را صرف خرید تلفن همراه کند و یا به یک سفر تفریحی برود.

ج) مهرداد که در داروخانه کار می‌کند به بیماران توصیه می‌کند قبل از مصرف هر دارو حتماً بروشور دارویی آن را مطالعه کنند و حتی‌الامکان با پزشک متخصص مشورت کنند.

- (۱) معنادار بودن - هدف‌دار بودن - ارادی بودن
- (۲) هدف‌دار بودن - ارادی بودن - آگاهانه بودن
- (۳) هدف‌دار بودن - ارادی بودن - معنادار بودن
- (۴) معنادار بودن - هدف‌دار بودن - آگاهانه بودن

۸۲. پاسخ دهید:

- پیامدهای غیرارادی کنش انسان چگونه است؟

- پیامدهایی که به اراده انسانها وابسته اند چگونه است؟

- شیوه انجام کنش اجتماعی که مورد قبول افراد جامعه قرار گرفته است را چه می نامند؟

(۱) قطعی - احتمالی - هنجار اجتماعی

(۲) احتمالی - قطعی - هنجار اجتماعی

(۳) قطعی - احتمالی - ارزش های اجتماعی

۸۳. برای مجموعه های بزرگ در علوم اجتماعی از چه واژه های استفاده می شود و نظم موجود در جهان اجتماعی چگونه نیست؟

(۱) ساختار - اعتباری

(۲) ساختار - تکوینی

(۳) جهان - اعتباری

(۴) جهان - تکوینی

۸۴. به ترتیب کدام گزینه مورد اول آن درست و مورد دوم آن نادرست است؟

(۱) هیچ جامعه ای بی نیاز از هنجارها و نمادها نیست و هنجارها و نمادها غیرقابل تغییر هستند - به بخش هایی که تأثیر تعیین کننده بر جهان اجتماعی دارند، لایه های عمیق و بنیادین جهان اجتماعی می گویند.

(۲) هر نهاد اجتماعی شیوه قابل قبول تأمین بعضی از نیازهای افراد را معین می سازد و متقابلاً شیوه های غیرقابل قبول را طرد می کند - همه پدیده های اجتماعی بعد معنایی و ذهنی دارند، اما همه آنها بعد محسوس و عینی ندارند.

(۳) عمیق ترین لایه جهان اجتماعی، ارزش های اجتماعی هستند که بر عقاید تأثیر می گذارند - دانش آموزی که از استعداد سرشاری برخوردار است ولی خود به آن آگاه نیست و از این استعداد بهره چندان نمی برد، فاقد بعد معنایی و ذهنی است.

(۴) جمله «به هنگام چراغ قرمز باید پشت خط ایست توقف کامل نمود.» یک هنجار است - هنجارها و نمادها لایه های سطحی جهان اجتماعی هستند که تغییر آنها هیچ گاه باعث تغییر بنیادین جهان اجتماعی نمی شود.

۸۵. تفاوت هایی که مربوط به لایه های سطحی و لایه های عمیق می باشند به ترتیب چگونه هستند؟ فرهنگ از چه طریقی به انسان منتقل می شود؟

(۱) درون یک جهان اجتماعی - میان جهان های اجتماعی مختلف، تربیت

(۲) میان جهان های اجتماعی مختلف - درون یک جهان اجتماعی، تربیت

(۳) درون یک جهان اجتماعی - میان جهان های اجتماعی مختلف، نهاد

(۴) میان جهان های اجتماعی مختلف - درون یک جهان اجتماعی، نهاد

۸۶. به ترتیب تفاوت هایی که به حوزه نمادها و هنجارها بازمی گردد چه نوعی هستند و در رابطه با دیدگاه طرفداران «جهان های اجتماعی در

عرض هم» کدام گزینه نادرست است؟

(۱) از نوع تفاوت های میان جهان های اجتماعی مختلف است و آن را به جهان اجتماعی دیگری تبدیل می کند - همه جوامع در یک خط قرار می گیرند، بعضی از آنها در این مسیر واحد، پیشرفته تر هستند و بعضی در مقایسه با جوامع پیشرفته، عقب مانده هستند.

(۲) از نوع تفاوت های میان جهان های اجتماعی مختلف است و آن را به جهان اجتماعی دیگری تبدیل می کند - جهان های اجتماعی مختلف با روابط متقابلی که دارند می توانند از تجربیات یکدیگر استفاده کنند و هر کدام از آنها با حفظ هویت خود می تواند مسیر دیگری را ادامه دهد.

(۳) از نوع تفاوت میان جهان های اجتماعی مختلف نیست بلکه از نوع تفاوت هایی است که درون یک جهان اجتماعی پذیرفته می شود - جهان های اجتماعی مختلف با روابط متقابلی که دارند می توانند از تجربیات یکدیگر استفاده کنند و هر کدام از آنها با حفظ هویت خود می تواند مسیر دیگری را ادامه دهد.

(۴) از نوع تفاوت میان جهان های اجتماعی مختلف نیست، بلکه از نوع تفاوت هایی است که درون یک جهان اجتماعی پذیرفته می شود - هر جهان اجتماعی، فرهنگ و تمدن مناسب خود را به وجود می آورد و فرهنگ ها و تمدن ها نیز براساس آرمان ها و ارزش های خود، تحولاتی را دنبال می کنند و مسیرهای مختلفی را می پیمایند.

۸۷. جامعه شناسان غربی مانند اسپنسر و دورکیم در مقایسه جهان های اجتماعی با یکدیگر به چه نوع مقایسه ای تأکید داشتند؟ نگرش این

دسته از جامعه شناسان بر تاریخ بشر چگونه بود؟

(۱) جهان های اجتماعی در عرض هم - چندخطی

(۲) جهان های اجتماعی در طول هم - چندخطی

(۳) جهان های اجتماعی در عرض هم - تک خطی

(۴) جهان های اجتماعی در طول هم - تک خطی

۸۸. کدام گزینه درست است؟

(۱) جهان اجتماعی با آگاهی و اراده افراد انسانی پدید می آید، ولی این پدیده پس از آنکه با کنش انسان تحقق پیدا کرد، پیامدها و الزام هایی را به دنبال می آورد که وابسته به قرارداد و اراده تک تک افراد است.

(۲) جهان متجدد فقط علمی را که با روش های تجربی به دست می آیند، علم می داند و علمی را که از روش های فراتجربی استفاده می کنند، علم نمی شناسد.

(۳) هر جهان اجتماعی نیز براساس نمادها و هنجارهای خود، افق ها و ظرفیت های جدیدی برای انسان فراهم می کند و ممکن است ظرفیت ها و توانمندی های دیگر بشر را نادیده بگیرد.

(۴) با تغییر جهان اجتماعی موجود جهان اجتماعی جدیدی شکل می گیرد ولی الزام های جهان اجتماعی سابق همچنان پابرجا هستند که بر فعالیت اجتماعی اعضای آن تأثیر می گذارد.

۸۹. منظور از جهان متجدد غرب بعد از چه دورانی است؟ چه دامنه زمانی دارد؟ کدام یک از متفکران درباره فرصت ها و محدودیت های آن

نظریه پردازی کرده است؟

(۱) رنسانس - چهارصد سال اخیر - ماکس وبر

(۲) قرون وسطی - قرن چهاردهم تا شانزدهم میلادی - کارل ماکس

(۳) رنسانس - چهارصد سال اخیر - کارل ماکس

(۴) قرون وسطی - قرن چهاردهم تا شانزدهم میلادی - ماکس وبر

۹۰. به ترتیب کدام یک از آرمان‌های زیر درون قلمرو واقعی قرار می‌گیرد و در رابطه با جهان‌های اجتماعی که علم را به دانش تجربی محدود می‌کنند، کدام درست است؟

- (۱) استکبارستیزی - عقاید و ارزش‌های اجتماعی پدیده‌هایی هستند که صرفاً در قلمرو آرمانی یا واقعی جوامع انسانی پدید می‌آید.
- (۲) ناپسند بودن اسراف و تبذیر - در این جوامع می‌توانیم بودن یا نبودن ارزش‌های اجتماعی و پیامدهای اجتماعی و تاریخی آنها را بشناسیم و به کمک علم تجربی دربارهٔ درست و غلط بودن یا حق و باطل بودن آنها داوری کنیم.
- (۳) احترام به پدر و مادر - در این جوامع می‌توانیم بودن یا نبودن ارزش‌های اجتماعی و پیامدهای اجتماعی و تاریخی آنها را بشناسیم و به کمک علم تجربی دربارهٔ درست و غلط بودن یا حق و باطل بودن آنها داوری کنیم.
- (۴) ساده‌زیستی - عقاید و ارزش‌های اجتماعی، پدیده‌هایی هستند که صرفاً در قلمرو آرمانی یا واقعی جوامع انسانی پدید می‌آید.

منطق

مدت پاسخ‌گویی: ۱۰ دقیقه

۹۱. منطق تنها برای ارزیابی به کار نمی‌رود، منطق مانند است که به کارگیری آن منجر به ایجاد بنای فکری مستحکمی می‌شود و برای جلوگیری از خطای از منطق بهره می‌بریم.

- (۱) افکار سیستم کنترلی اتومبیل - در تبلیغات
- (۲) استدلال‌ها - ابزارهای علمی - در تعریف
- (۳) خطای اندیشه - سیستم‌های هشدار دهنده - در کلاهبرداری
- (۴) اندیشه‌های فلسفی - شاقول بنایی - در تعلیم و تعلم

۹۲. مغالطه به کار رفته در کدام گزینه با سایر گزینه‌ها همخوانی ندارد؟

- (۱) من مانند تو درسخوان نیستم.
- (۲) مادر زهرا را دعوت کرد.
- (۳) تو را از خواهرت مهربان‌تر می‌دانم.
- (۴) خانم همسایه گفت این لباس من است.

۹۳. کدام یک از نسبت‌های چهارگانه بین مفاهیم «بنائی و نجاری» و «بنا و نجار» برقرار است؟

- (۱) تباین، عموم و خصوص من وجه
- (۲) تباین، تباین
- (۳) عموم و خصوص من وجه، تباین
- (۴) عموم و خصوص من وجه، عموم و خصوص من وجه

۹۴. در کدام گزینه مغالطه شیوه نگارشی کلمات وجود دارد؟

- (۱) برگ درختان سبز در نظر هوشیار / هر ورقش دفترست معرفت کردگار
- (۲) گویند رفیقانم در عشق چه سرداری / گویم که سردارم در باخته در پای
- (۳) شکر کند چرخ فلک از ملک، ملک / ملک کز کرم بخشش او روشن بخشنده شدم
- (۴) به جز از علی که آرد پسری ابوالعجایب / که علم کند به عالم شهدای کربلا را

۹۵. در کدام یک از گزینه‌های زیر، تمامی قواعد تعریف صحیح به کار گرفته شده است؟

- (۱) اسب: حیوان مهره‌دار علف‌خوار چهارپا
- (۲) مثلث: شکل متساوی‌الاضلاع
- (۳) طاووس: پرنده زیبا
- (۴) خفاش: پستاندار پروازکننده

۹۶. کدام یک از عبارات زیر صحیح می‌باشد؟

- (۱) در یک تعریف مفهومی همواره از مفهوم خاص شروع کرده و سپس به مفهوم عام می‌رسیم.
- (۲) استفاده از مخفف کلمات، تعریف از طریق ذکر مصادیق می‌باشد.
- (۳) مراجعه به لغت‌نامه، استفاده از تعریف لفظی می‌باشد.
- (۴) معرفت یک چیز از طریق اقسام آن تعریف لغوی می‌باشد.

۹۷. استدلال به کار رفته در عبارت زیر مربوط به کدام گزینه است؟

«شیر که علف نمی‌خورد، زیرا کسی ندیده است که شیر علف بخورد»

- (۱) استقرای تعمیمی
- (۲) استنتاج بهترین تبیین
- (۳) استقرای تمثیلی
- (۴) قیاس

۹۸. کدام گزینه درست است؟

- (الف) فردی با مطالعه چند کتاب از آثار یک نویسنده گفت، کتاب‌های وی ارزش مطالعه ندارد.
- (ب) پلیس راهنمایی و رانندگی با بررسی علل تصادفات اخیر علت همه تصادفات را سرعت غیرمجاز اعلام کرد.
- (ج) راه‌های کمک‌رسانی به اهالی جزیره در زلزله اخیر، همانند زلزله سال گذشته در کوهستان باید از طریق خشکی صورت بگیرد.
- (د) در گزارشی در مورد بررسی از پنجاه نفر از اهالی یک روستای سه هزار نفره گزارش شد که افراد روستا همه آبله کوبی شده‌اند.

- (۱) استقرای تعمیمی - تعمیم شتاب‌زده - تمثیل ناروا - استقرای تعمیمی
- (۲) استقرای تعمیمی - تعمیم شتاب‌زده - تمثیل ناروا - تعمیم شتاب‌زده
- (۳) تعمیم شتاب‌زده - تمثیل ناروا - تمثیل ناروا - استقرای تعمیمی
- (۴) تعمیم شتاب‌زده - استقرای تعمیمی - استقرای تعمیمی - استقرای تعمیمی

۹۹. کدام گزینه درست است؟

- (۱) جزئی و کلی بودن در سور قضیه و موضوع قضیه به ترتیب دربارهٔ مفهوم موضوع و دامنهٔ مصادیق موضوع است.
- (۲) در قضایای محصوره آنچه دامنهٔ مصادیق و مفهوم موضوع را معین می‌کند کمیت و سور است.
- (۳) در قضیه محصوره موضوع قضیه مفهومی کلی است که همه یا بعضی از مصادیق آن مورد نظر می‌تواند باشد.
- (۴) در قضایای محصوره، مفهوم موضوع یا جزئی است یا کلی که دامنهٔ مصادیق آن با سور معین می‌شود.

۱۰۰. کدام یک از قضایای زیر محصوره نمی‌باشد؟

- (۱) بعضی از انسان‌ها کارمند هستند.
- (۲) عدالت زیبا است.
- (۳) مسلمانان، حضرت محمد (ص) را آخرین پیامبر می‌دانند.
- (۴) تهران در قارهٔ آسیا است.

مرکز سنجش آموزش مدارس برتر

آزمون شماره ۲
۲۳ دی ۱۴۰۱

پاسخنامه علوم انسانی

ردیف	نام درس	سرگروه	گروه طراحی و بازنگری (به ترتیب حروف الفبا)	ویراستار
۱	ریاضی و آمار (۱)	نسیم اکبری	پیمان شوبی - محمد مهدی میلانی	نگین رستمی کیا - زهرا پروین پرستو رهاب - محمد کاووسی سمانه ریحانی - معین الدین تقی زاده
۲	اقتصاد	معین الدین تقی زاده - علیرضا هاشمی سنجانی		
۳	علوم و فنون ادبی (۱)	مرتضی کلاشلو	فاطمه اصل سلیمانی - حسن عادلخانی	
۴	عربی، زبان قرآن (۱)	کاظم غلامی	ولی برجی - آریا ذوقی	
۵	تاریخ (۱)	مریم پورنعمت - معین الدین تقی زاده - ناهید جوهریان سهیلا سادات رضوی - حسن رعنائی مائده سادات شاهمرادی - مهدی کاردان		
۶	جغرافیای ایران			
۷	جامعه شناسی (۱)			
۸	منطق			

گروه تایپ و ویراستاری (به ترتیب حروف الفبا)
زهرا احدی - رقیه اسدیان - امیرعلی الماسی - مبینا بهرامی - زهرا پروین - معین الدین تقی زاده - مهرداد شمسی

برای اطلاع از اخبار مرکز سنجش آموزش مدارس برتر، به کانال تلگرام @taraaznet مراجعه نمایید.

ریاضی و آمار

۱. گزینه ۴ صحیح است.

می‌توانیم از امتحان گزینه‌ها استفاده کنیم و جواب تک‌تک آنها را پیدا کرده و گزینه مناسب را انتخاب کنیم؛ به عنوان مثال در گزینه (۴) داریم:

$$-bx + a = 0 \Rightarrow -bx = -a \Rightarrow x = \frac{-a}{-b} = \frac{a}{b}$$

یا از جواب $x = \frac{a}{b}$ استفاده کنیم. به این صورت:

$$\frac{x}{1} = \frac{a}{b} \Rightarrow bx = a \Rightarrow bx - a = 0$$

$$a = bx \Rightarrow -bx + a = 0$$

(ریاضی و آمار دهم، صفحه ۱۱)

۲. گزینه ۲ صحیح است.

وقتی $A \times B = 0$ حداقل یکی از عامل‌های A و B صفر هستند. پس:

$$\begin{cases} x - 3 = 0 \\ x + 5 = 0 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} x = 3 \\ x = -5 \end{cases} \Rightarrow \{3, -5\}$$

(ریاضی و آمار دهم، صفحه ۲۰)

۳. گزینه ۲ صحیح است.

برای حل این معادله از روش مربع کامل کردن استفاده می‌کنیم. ابتدا قرینه عدد ثابت معادله را به دو طرف معادله اضافه می‌کنیم، کل جملات را بر ضرب x^2 یعنی a تقسیم می‌کنیم، سپس مربع نصف ضریب x را به دو طرف معادله اضافه می‌کنیم. اکنون با تشکیل اتحاد مربع دو جمله‌ای معادله را حل می‌کنیم:

$$\begin{aligned} ax^2 - bx - c &= 0 \Rightarrow x^2 - \frac{b}{a}x - \frac{c}{a} = 0 \\ \Rightarrow x^2 - \frac{b}{a}x + \left(-\frac{b}{2a}\right)^2 &= \left(-\frac{b}{2a}\right)^2 - \frac{c}{a} \Rightarrow \left(x - \frac{b}{2a}\right)^2 = \frac{b^2 - 4ac}{4a^2} \\ \Rightarrow x - \frac{b}{2a} &= \pm \frac{\sqrt{b^2 - 4ac}}{2a} \Rightarrow x = \frac{b \pm \sqrt{b^2 - 4ac}}{2a} \end{aligned}$$

(ریاضی و آمار دهم، صفحه ۲۷)

۴. گزینه ۱ صحیح است.

کافی است عدد (-۱) را در تمام xهای معادله جایگزین کنیم تا مقدار k به دست آید:

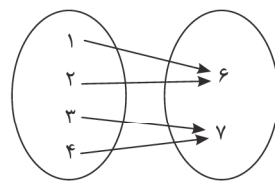
$$x = -1 \Rightarrow \frac{k}{-1+2} + \frac{-1}{-1+2} = -1-2$$

$$\Rightarrow k - 1 = -3 \Rightarrow k = -2$$

(ریاضی و آمار دهم، صفحه ۳۷)

۵. گزینه ۲ صحیح است.

در نمودار پیکانی نباید از هر عضو دامنه بیش از یک پیکان خارج شده باشد، بنابراین با حذف عضو ۵ یکی از رابطه‌های عضو ۲ حذف شده و تابع می‌شود. در صورتی که با حذف اعضای ۶ یا ۷، اعضای ۱ و ۲ یا ۳ بدون رابطه مانده و نمی‌تواند نمودار پیکانی نمایش دهنده تابع باشد.

(ریاضی و آمار دهم، صفحه ۵۳)

۶. گزینه ۳ صحیح است.

برد تابع (B) مجموعه اعدادی است که برای تابع به ازای مقادیر مختلف دامنه (A) به دست می‌آید. بنابراین مقادیر مجموعه A را در x تابع $f(x)$ قرار می‌دهیم:

$$f(-2) = (-2)^2 = 4$$

$$f(-1) = (-1)^2 = 1$$

$$f(0) = 0^2 = 0$$

$$f(1) = 1^2 = 1 \Rightarrow B = \{0, 1, 4\}$$

(ریاضی و آمار دهم، صفحه ۵۴)

۷. گزینه ۳ صحیح است.

شرط موازی بودن دو خط، برابری شیب‌های آنهاست. پس با پیدا کردن شیب خط $2x + 4y = 1$ ، شیب خط تابع f به دست می‌آید:

$$2x + 4y = 1 \Rightarrow 4y = -2x + 1 \Rightarrow y = -\frac{1}{2}x + \frac{1}{4}$$

از مقایسه با شکل استاندارد خط $(y = mx + h)$ ، شیب خط $m = -\frac{1}{2}$ است. محل برخورد تابع خطی f با محور عرض‌ها (-۲) بوده، پس عرض از مبدأ خط هم داده شده است $(h = -2)$. معادله خط به شکل زیر نوشته می‌شود:

$$y = mx + h \Rightarrow y = -\frac{1}{2}x - 2$$

(ریاضی و آمار دهم، صفحه ۶۱)

۸. گزینه ۱ صحیح است.

قیمت فروش x کالا، Cx است.

هزینه - درآمد (فروش) = سود

$$A + Bx = Cx - g(x) \Rightarrow g(x) = Cx - A - Bx$$

تابع هزینه شرکت: $g(x) = -A + (C - B)x$

(ریاضی و آمار دهم، صفحه ۶۲)

۹. گزینه ۳ صحیح است.

$$2x^2 - 6x - 1 = 0 \Rightarrow 2x^2 - 6x = 1 \Rightarrow x^2 - 3x = \frac{1}{2}$$

عددی که در این مرحله باید به دو طرف معادله اضافه کنیم $\left(-\frac{3}{2}\right)^2 = \frac{9}{4}$ است.

(ریاضی و آمار دهم، صفحه ۲۶)

۱۰. گزینه ۴ صحیح است.

مجموع ریشه‌های معادله درجه دو از رابطه $-\frac{b}{a}$ به دست می‌آید:

$$-\frac{b}{a} = -\frac{7}{4}$$

(ریاضی و آمار دهم، صفحه ۳۲)

۱۱. گزینه ۱ صحیح است.

یک شهر می‌تواند بیش از یک نماینده داشته باشد، پس این رابطه تابع نیست. از طرفی گروه خونی، شماره شناسنامه و قبله منحصر به فرد هستند و موارد (ب) و (ج) و (د) تابع هستند.

(ریاضی و آمار دهم، صفحه ۴۶)

۱۲. گزینه ۱ صحیح است.

تمام موارد را بررسی می‌کنیم:

(الف) به دو زوج مرتب (۳، ۴) و $(\sqrt{9}, 5)$ توجه کنید. مقدار x در هر دو عدد ۳ است. پس این رابطه تابع نیست.

(ب) در نمودار ون از مجموعه دامنه باید دقیقاً یک پیکان خارج شود. پس این رابطه مربوط به یک تابع است.

(ج) هیچ خط عمودی نمی‌توانیم رسم کنیم به طوری که دو نقطه از نمودار را قطع کند. پس نمودار تابع است.

(د) از هر عضو مجموعه A دقیقاً یک عضو خارج شده و تابع است.

(ریاضی و آمار دهم، صفحه ۵۲)

اقتصاد

۱۶. گزینه ۲ صحیح است.

همه موارد ذکر شده از معایب ایجاد شرکت سهامی است - شرکت تعاونی با آنکه مراحل راه اندازی کم و بیش مشابهی با شرکتها دارند؛ اما نحوه اداره آنها براساس هر نفر، یک رأی است.

شرکتها انواع مختلفی دارند (سهامی عام و خاص / تضامنی / با مسئولیت محدود، تعاونی و...) که مهم ترین آنها شرکت سهامی است - همه موارد ذکر شده کسب و کار شخصی هستند و امروزه بسیاری از کسب و کارها در ایران شخصی هستند.

(اقتصاد دهم، صفحه های ۱۴، ۱۸ و ۱۹)

۱۷. گزینه ۲ صحیح است.

بررسی سایر گزینه ها:

(۱) قانون سوم و دوم است.

(۴) قانون دوم و پنجم است.

(اقتصاد دهم، صفحه های ۲۴ تا ۲۷)

۱۸. گزینه ۳ صحیح است.

در نقطه تعادل، محل برخورد S و D، مازاد صفر است (قیمت ۷۰۰ و مقدار ۱۵) - در قیمت ۱۵۰۰، تقاضا ۵ و عرضه ۲۵ است، بنابراین مازاد عرضه ۲۰ واحد می شود - علت انتقال نقاط روی محور عرضه، تغییر قیمت است و اینجا افزایش قیمت علت است - در نقطه M کمبود عرضه [مازاد تقاضا] داریم که باعث افزایش قیمت می شود.

(اقتصاد دهم، صفحه ۵۱)

۱۹. گزینه ۴ صحیح است.

نقطه (b) روی مرز امکانات تولید است، بنابراین خارج از دسترس نیست. نقطه (a) داخل مرز امکانات تولید است، «ناکارا» بودن را حکایت می کند. حرکت روی مرز امکانات تولید از نقطه (f) به سمت (b) از تولید کالای B می کاهد و بر A می افزاید. نقطه d خارج از مرز امکانات تولید واقع شده است. در واقع اصلاً منابع کافی برای تولید آن وجود ندارد و غیرقابل دستیابی است.

(اقتصاد دهم، صفحه های ۳۶ و ۳۷)

۲۰. گزینه ۱ صحیح است.

در الگو و تصویر جریان چرخشی تعاملات بین بازیگران کلیه خانوارها، عرضه کننده عوامل تولید و تقاضا کننده کالا و خدمات هستند و بنگاه ها برعکس، عرضه کننده کالا و خدمات و تقاضا کننده عوامل تولید هستند. با افزایش درآمد، تقاضای کالای پست کاهش می یابد.

(اقتصاد دهم، صفحه های ۷، ۸ و ۴۶)

۲۱. گزینه ۳ صحیح است.

$$\left. \begin{aligned} 3,000,000 &\Rightarrow \text{معاف} \\ 21 - 3 = 18,000,000 \times \frac{10}{100} \\ 22,000,000 &= 1,800,000 \\ 22 - 21 = 1,000,000 \times \frac{20}{100} \\ &= 200,000 \end{aligned} \right\} \begin{aligned} &\text{کل مالیات} \\ &2,000,000 \end{aligned}$$

۲۲ - ۲ = ۲۰,۰۰۰,۰۰۰ = مانده خالص

(اقتصاد دهم، صفحه ۶۲)

۲۲. گزینه ۲ صحیح است.

یکی از ابزارهای مهم دولت در کاهش نابرابری و فاصله طبقاتی مالیات است. مالیات بر ارث مهم ترین نوع مالیات بر دارایی و البته مالیات مستقیم است. مهم ترین نوع مالیات، مالیات بر درآمد (نه ثروت آنها) است. عوارض پسماند، عوارض خدمات شهرداری است و مالیاتی غیرمستقیم است.

(اقتصاد دهم، صفحه های ۶۰ و ۶۱)

۱۳. گزینه ۲ صحیح است.

در تابع خطی اگر مختصات دو نقطه را داشته باشیم شیب خط از رابطه

$$m = \frac{y_2 - y_1}{x_2 - x_1}$$

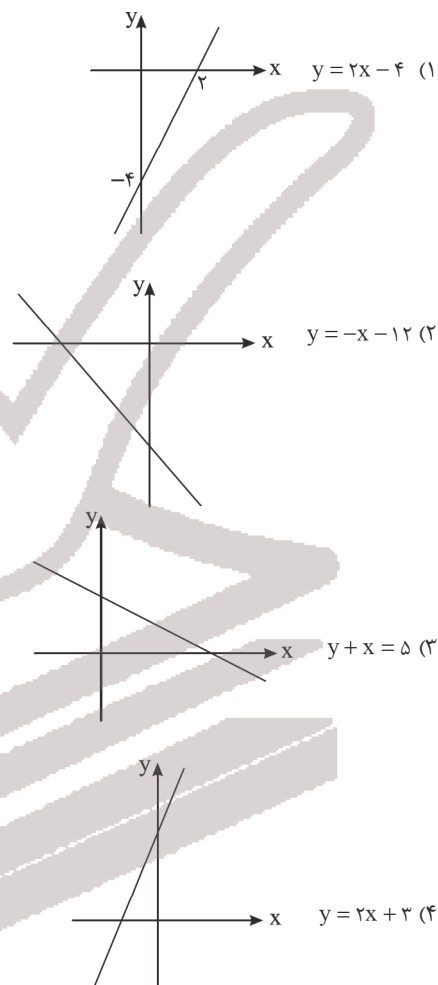
شیب را به دست می آوریم:

$$m = \frac{5 - 3}{3 - (-1)} = \frac{2}{4} = \frac{1}{2}$$

(ریاضی و آمار دهم، صفحه ۵۹)

۱۴. گزینه ۱ صحیح است.

شکل هر خط را به طور حدودی رسم می کنیم:

(ریاضی و آمار دهم، صفحه ۵۹)

۱۵. گزینه ۴ صحیح است.

با توجه به نقاط برخورد نمودار و محورهای مختصات، دو نقطه از نمودار را داریم؛ $(-4, 0)$ و $(0, 2)$. به کمک این دو نقطه ضابطه تابع خطی را به دست می آوریم:

$$m = \frac{y_2 - y_1}{x_2 - x_1} \Rightarrow m = \frac{2 - 0}{0 - (-4)} \Rightarrow m = \frac{1}{2}$$

توجه کنید برای به دست آوردن عرض از مبدأ نیازی به محاسبه نیست. زیرا خط محور y را در نقطه با عرض $y = 2$ قطع کرده پس عرض از مبدأ برابر عدد ۲ است. بنابراین ضابطه به صورت $f(x) = \frac{1}{2}x + 2$ است.

اکنون $f(-6)$ را به دست می آوریم:

$$f(x) = \frac{1}{2}x + 2 \xrightarrow{x=-6} f(-6) = \frac{1}{2}(-6) + 2 \Rightarrow f(-6) = -3 + 2 = -1$$

(ریاضی و آمار دهم، صفحه ۶۱)

گزینه ۳: موضوع عاشقانه در وزنی شاد بیان شده که هماهنگی دارد.
گزینه ۴: موضوع غم‌انگیز عاشورا در وزنی سنگین با هجاهایی کشیده بیان شده که هماهنگ است.

(علوم و فنون دهم، صفحه‌های ۲۱ تا ۲۴)

۳۲. گزینه ۳ صحیح است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) دو حرف اضافه برای یک متمم به کار نرفته است.

(۲) «دواست و راست» قافیه هستند نه ردیف.

(۴) فقط سه واژه عربی در این دو بیت به کار رفته: فراق، عاشق و صبر
واژه‌های درد، گیتی، دارو، پدید، دوا، گنج، نگه، پشت، گوژ و... فارسی هستند.

(علوم و فنون دهم، صفحه‌های ۱۴ و ۱۵)

۳۳. گزینه ۱ صحیح است.

بررسی گزینه‌ها:

(۱) دوس، هید، بوس، جاست ← چهار

(۲) چند، شست، روح، جاست ← چهار

(۳) دید، نیست، جاست ← سه

(۴) راق، چشم، جاست ← سه

(علوم و فنون دهم، صفحه ۴۸)

۳۴. گزینه ۲ صحیح است.

در این کلمات هر دو نشانه «ه» و «و» فقط صامت هستند:

توهین، شاهوار، هواداری، هم‌آواز، هولناک، هوس

در واژه مهجور، «و» مصوت است.

در واژه واهمه، «ه» دوم مصوت است.

در واژه مشهور، «و» مصوت است.

در واژه دلخواه، «و» تلفظ نمی‌شود. (واو معدوله)

(علوم و فنون دهم، صفحه‌های ۴۸ و ۴۹)

۳۵. گزینه ۳ صحیح است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) مَن سرگشت / تَ هـ مَز اهـ / اَل سَ لا مَت / بو دم

-- / -- U U / -- U U / -- U U

(۲) پا د شه را / غر فِ آ با / دا نِ دِل خر / رَم چ باک

- U - / - U - / - U - / - U -

(۴) خان از آ / ی ن شد بر / ت گُ لِس نا / ز ا رو

-- / -- U U / -- U U / -- U -

(علوم و فنون دهم، صفحه‌های ۴۸ و ۴۹)

۳۶. گزینه ۱ صحیح است.

(علوم و فنون دهم، صفحه ۴۷)

۳۷. گزینه ۴ صحیح است.

بررسی گزینه‌ها:

(۱) ای ص با گر / بگ ذ ری بر / زل ف مش کف / شان او

- U - / - U - / - U - / - U -

(۲) ت ا گر ب / هر ن گا هی / ب ب ری هـ / زار ها دل

-- U - / U - U U / -- U - / U - U U

(۳) گف ت مس را / رَغ مت هر / چ ب و د گو / می باش

-- U - / -- U - / -- U U / -- U U

(۴) هر ک را با / دل س تا نی / عید ش می اف / تد ز ما نی

-- U - / -- U - / -- U - / -- U -

(علوم و فنون دهم، صفحه‌های ۴۷ و ۴۸)

۳۸. گزینه ۱ صحیح است.

وزن مشترک مصراع‌های الف و ج: -- U / --- U / --- U

وزن مصراع ب: --- U / --- U / --- U

وزن مصراع د: --- U / U - U / U - U

(علوم و فنون دهم، صفحه‌های ۴۷ تا ۴۹)

۲۳. گزینه ۴ صحیح است.

با انتقال (ب) به (ج)، خرید کالای B از ۱۰ به ۳۵ می‌رسد (۲۵ واحد اضافه می‌شود) و در مقابل خرید کالای A از ۳۰۰ به ۱۰۰ می‌رسد (۲۰۰ واحد کم می‌شود) پس هزینه فرصت ۲۵ واحد می‌شود، ۲۰۰ واحدی که از دست می‌دهیم.

(اقتصاد دهم، صفحه‌های ۲۷ و ۲۸)

۲۴. گزینه ۲ صحیح است.

کل مالیات دریافتی برابر است با مالیات دریافتی از مرحله آخر:

کل مالیات بر ارزش افزوده $1,080,000 \times \frac{9}{100} = 97,200$
مرحله دوم (قیمت + مالیات)

مالیات $2,500,000 \times \frac{9}{100} = 225,000$

$2,500,000 + 225,000 = 2,725,000$

مالیات بر ارزش افزوده از انواع مالیات غیرمستقیم است.

(اقتصاد دهم، صفحه ۶۳)

۲۵. گزینه ۳ صحیح است.

امکان تأمین برخی نیازهای مهم و اساسی را در داخل کشور فراهم کند.

(اقتصاد دهم، صفحه ۷۷)

علوم و فنون ادبی

۲۶. گزینه ۳ صحیح است.

کاربرد ترکیبات کنایی در قلمرو ادبی بررسی می‌شود.

(علوم و فنون دهم، صفحه ۱۵)

۲۷. گزینه ۲ صحیح است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) شاهنامه ابومنصوری را عده‌ای از دانشوران خراسان نوشتند.

(۳) اطلاعاتی راجع به تاریخ ایران بر آن افزود.

(۴) محمد بن جریر طبری آن را به زبان عربی نوشت و ابوعلی بلعمی به دستور منصور بن نوح سامانی به فارسی برگرداند.

(علوم و فنون دهم، صفحه ۴۴)

۲۸. گزینه ۳ صحیح است.

عبارت‌های نادرست: د و ه

(د) «یادگار زیران» مثال مناسب این عبارت است.

(ه) طاهریان قبل از صفاریان بودند. به جای دولت طاهری باید دولت سامانی ذکر می‌شد.

(علوم و فنون دهم، صفحه‌های ۴۰ و ۴۱)

۲۹. گزینه ۴ صحیح است.

(علوم و فنون دهم، صفحه‌های ۴۲ و ۴۳)

۳۰. گزینه ۳ صحیح است.

بررسی گزینه‌ها:

(۱) اشجار و بلاد ← جمع‌های مکسر عربی

(۲) موضوع متن در قلمرو فکری بررسی می‌شود.

(۳) مراعات نظیر بین «عرب و عجم و هند و ترک» یا «آسیا و آب» تضاد بین «دیدم و ندیدم»، تشبیه وجود ندارد.

(۴) پنج آسیا گرد آبی بغایت خوش (دیدم می‌شد یا وجود داشت) ← حذف فعل

(علوم و فنون دهم، صفحه‌های ۱۷ و ۱۸)

۳۱. گزینه ۲ صحیح است.

شاعر زبردست برای انتقال عاطفه و حس و حال خود به دیگران، وزن و آهنگی را انتخاب می‌کند که با محتوای شعرش هماهنگی کامل داشته باشد، مثلاً در:

گزینه ۱: وزن کوبنده و کوتاه و تند برای محتوای حماسی به کار رفته که هماهنگی کامل دارد.

گزینه ۲: وزن شاد برای موضوع خرابی و کشتار ناشی از زلزله انتخاب شده که نمونه کامل ناهماهنگی وزن با محتواست و نشان می‌دهد شعر از دل شاعر برنخاسته است.

۳۹. گزینه ۴ صحیح است.

آرایه‌های بیت:
واج‌آرایی: م، مصوت او، ن، د، ر / واژه‌آرایی: از، او
سجع مطرف: مهجور، رنجور، دور
بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) با تشبیه و سجع متوازی رد می‌شود.
(۲) با جناس ناقص و سجع متوازن رد می‌شود.
(۳) با جناس ناهمسان و سجع متوازی رد می‌شود.

(علوم و فنون دهم، صفحه‌های ۵۳، ۲۶ و ۲۷)

۴۰. گزینه ۲ صحیح است.

بررسی عبارت‌ها:

- الف) زاینده و پاینده ← سجع متوازی
ب) دوا و مدعا ← مطرف
ج) خار و خال ← متوازن

(علوم و فنون دهم، صفحه‌های ۵۲ و ۵۳)

۴۱. گزینه ۳ صحیح است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) تکرار صامت «ش» و مصوت «ـ»
(۲) تکرار صامت «د» و مصوت «ـ»
(۴) تکرار صامت «س» و مصوت «ـ»

(علوم و فنون دهم، صفحه ۲۷)

۴۲. گزینه ۳ صحیح است.

در گزینه (۱) واژه‌های روی و آفتاب، در گزینه (۲) زنجیر و در گزینه (۴) تار تکرار شده است.

در گزینه (۳) تکرار نداریم، روی در مصراع اول به معنی چهره و در مصراع دوم به معنی سطح بالایی زمین است.

(علوم و فنون دهم، صفحه ۲۷)

۴۳. گزینه ۲ صحیح است.

مفهوم مشترک سایر ابیات: تأکید بر رهایی از تعلقات دنیوی
مفهوم بیت گزینه ۲: خوش‌قامتی معشوق

(علوم و فنون دهم، صفحه ۵۰)

۴۴. گزینه ۳ صحیح است.

خرده: پول اندک / جبهه: پیشانی
جبهه‌واکرده: کنایه از خنده و شادی مثل گل شکفته

(علوم و فنون دهم، صفحه ۱۹)

۴۵. گزینه ۴ صحیح است.

همه ابیات بر لزوم بودن علم و عمل برای رسیدن به مقصود تأکید دارند، در بیت گزینه (۴) شاعر، عشق را از علم و عمل برتر می‌داند.

(علوم و فنون دهم، صفحه ۳۵)

عربی، زبان قرآن

۴۶. گزینه ۴ صحیح است.

الله ولی‌الذین: خداوند دوست کسانی است که (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / آمنوا: ایمان آوردند (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / یُخْرِجْ (مضارع): درمی‌آورد (رد گزینه ۲)
(عربی دهم، درس ۴)

۴۷. گزینه ۱ صحیح است.

أوجَدَ (ماضی): پدید آورد (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / قمره الجمیل: ماه زیبایش را (رد گزینه ۴) / الشمس مثل الشررة: خورشید را مانند پاره آتش (رد گزینه ۳) / مثل الذرة: مانند مروارید (رد گزینه ۳)

(عربی دهم، درس ۱)

۴۸. گزینه ۱ صحیح است.

تَمْلِكْ (مضارع): مالک است، مالک می‌باشد (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / جميع الناس: همه مردم (رد گزینه ۳) / يَنْتَفِعُونَ: سود می‌برند، بهره می‌برند (رد گزینه‌های ۳ و ۴)

(عربی دهم، درس ۲)

۴۹. گزینه ۲ صحیح است.

در گزینه ۱ «تَطْلُون» به صورت ماضی استمراری ترجمه شده است و نادرست است و باید به صورت (می‌پندارید) ترجمه شود. در گزینه ۳ «مِنْكُمْ» به معنای (از شما) ترجمه نشده است و «العدو» نیز به صورت جمع ترجمه شده و نادرست است. در گزینه ۴ «تَنَام» به معنای (می‌خوابد) است نه (حرکت می‌کند)

(عربی دهم، درس‌های ۳ و ۴)

۵۰. گزینه ۳ صحیح است.

اولاً فعل «دیدند» به صورت ماضی است بنابراین گزینه‌های ۲ و ۴ نادرست هستند چون فعلشان مضارع است. ثانیاً «ماهی‌ها» جمع است و باید «الأسماك» به کار رود، پس گزینه‌های ۱ و ۴ نیز نادرست هستند.

(عربی دهم، درس ۳)

۵۱. گزینه ۳ صحیح است.

با توجه به معنای عبارت (سخن همچون داروست؛ اندک‌ش سود می‌رساند و بسیارش کشنده است) که درباره مذمت پرحرفی و زیاده‌گویی و در مدح کم‌حرفی است، گزینه ۳ از مفهوم عبارت دور است و بقیه عبارت‌ها به مفهوم عبارت نزدیک هستند.

(عربی دهم، درس ۱)

۵۲. گزینه ۳ صحیح است.

مطابق متن، اسلام بر چنگ زدن به ریسمان الهی تأکید دارد و سایر گزینه‌ها بار منفی داشته و در متن مورد تأکید قرار نگرفته‌اند.

۵۳. گزینه ۲ صحیح است.

در متن، موضوع «احترام به پدر و مادر» به کار نرفته است اما سایر گزینه‌ها در متن به کار رفته‌اند.

۵۴. گزینه ۲ صحیح است.

فعل «يُؤَكِّدُ» مضارع باب تفعیل است نه تفعّل، ضمن اینکه این فعل مزید دارای یک حرف زاید است نه دو حرف زاید، چون ملاک برای تعیین حروف زاید در فعل‌های ثلاثی مزید، ماضی (مفرد مذکر غایب) این فعل‌هاست.

۵۵. گزینه ۱ صحیح است.

«احتفاظ» مصدر باب افتعال است پس نمی‌تواند مصدر فعل «يَحْفَظُ» باشد. زیرا این فعل، مجرد است.

۵۶. گزینه ۳ صحیح است.

در گزینه ۳ «هولاء» هرگز ضمه نمی‌گیرد و حرکت حرف آخر آن همیشه کسره می‌باشد، ضمن اینکه «يَحْتَفِلُونَ» نیز مضارع باب افتعال است و باید به صورت «يَحْتَفِلُونَ» به کار رود.

(عربی دهم، درس‌های ۲ و ۳)

۵۷. گزینه ۴ صحیح است.

«الأحجار» به معنای «سنگ‌ها» جمع «الحجر» است در حالی که «الحجرة» به معنای «اتاق»، جمعش «الحجرات» است.

(عربی دهم، درس‌های ۱ و ۲)

۵۸. گزینه ۳ صحیح است.

در گزینه ۱، «إِعْتَذَرَ» ماضی باب افتعال و بر وزن افتعل است. در گزینه ۲، «يَسْتَعِلُّ» مضارع باب افتعال و بر وزن يَفْتَعِلُ است. در گزینه ۳، «تَخَرَّجَ» ماضی باب تفعّل و بر وزن تَفَعَّلَ است. در گزینه ۴، «اجْتَهَدَ» امر باب افتعال و بر وزن اِفْتَعِلَ می‌باشد.

(عربی دهم، درس ۳)

۵۹. گزینه ۱ صحیح است.

در گزینه ۱ پس از عدد ۹ معدود به صورت جمع آمده است و می‌دانیم که معدود عددهای ۳ تا ۱۰ به صورت جمع می‌آید. در گزینه ۲ باید عدد به صورت خمسة و تسعون بیاید چون یکان در عربی قبل از دهگان می‌آید. در گزینه ۳ شجرتین به صورت مثنی مونث است و باید عدد ۲ نیز مثنی مونث «اثنتين» به کار رود. در گزینه ۴ نیز لا عین باید به صورت مفرد «لاعباً» بیاید چون معدود عددهای ۱۱ به بعد به صورت مفرد می‌آید.

(عربی دهم، درس ۲)

۶۰. گزینه ۴ صحیح است.

حرف «سین» در گزینه ۱ در فعل «لا تَسْتَوَا» از حروف اصلی فعل است (س ب ب). در گزینه ۲ نیز حرف سین در فعل «یَسْتَمَعْنَ» از حروف اصلی است (س م ع). در گزینه ۳ سین در فعل «أَرْسَلْ» از حروف اصلی است (ر س ل). دقت کنیم که استرجاع فعل نیست و مصدر باب استفعال است و مصدرها اسم می‌باشند. در گزینه ۴ سین در فعل «تَسْتَغْفِرُ» از حروف اصلی نیست و «غ ف ر» حروف اصلی فعل است.

(عربی دهم، درس‌های ۳ و ۴)

تاریخ

۶۱. گزینه ۱ صحیح است.

تشریح موضوع:
استفاده از روش‌ها و مهارت‌های خاص در «تحلیل و تفسیر اطلاعات» کاربرد دارد.
در «انتخاب موضوع» باید هر پژوهش مسئله تازه‌ای را مورد بررسی قرار دهد و حرف جدیدی را ارائه دهد.

(تاریخ دهم، صفحه‌های ۶ و ۷)

۶۲. گزینه ۱ صحیح است.

امپراتور روم ژولیوس سزار دستور داد تا گاه‌شماری رومی براساس گاه‌شماری مصری اصلاح شود.

(تاریخ دهم، صفحه ۱۳)

۶۳. گزینه ۱ صحیح است.

ابن خلدون اندیشمند مسلمان تونسی، بخشی از مقدمه کتاب العبر خود را به تأثیر جغرافیا و اقلیم بر تاریخ، اخلاق و رفتار آدمیان اختصاص داده است. هروودت مورخ مشهور یونانی به منظور نگارش تاریخ خود، به مصر، فنیقیه و جاهای دیگر سفر کرد.

(تاریخ دهم، صفحه ۱۷)

۶۴. گزینه ۴ صحیح است.

پیش از تاریخ، به دورانی طولانی از زندگی انسان گفته می‌شود که با ظهور او در پهنه گیتی آغاز شد و تا اختراع خط و گسترش تمدن در حدود ۵۰۰۰ سال پیش به طول انجامید.
باسان‌شناسان مراحل زندگی انسان‌های پیش از تاریخ را براساس نوع اقتصاد معیشتی و ابزارهای متناسب با آن بر دوره گردآوری خوراک و دوره تولید خوراک تقسیم کرده‌اند.

(تاریخ دهم، صفحه ۳۰)

۶۵. گزینه ۳ صحیح است.

مراحل کار باستان‌شناسان به ترتیب عبارت است از: شناسایی و کشف مکان، حفاری و استخراج و تنظیم اطلاعات. حفاری یکی از مراحل حساس کار باستان‌شناسان و نیازمند دانش، تجربه و دقت فراوان است.

(تاریخ دهم، صفحه‌های ۲۴ تا ۲۶)

۶۶. گزینه ۴ صحیح است.

در سال ۷۳ ق.م بردگان به رهبری اسپارتاکوس قیام کردند و حکومت روم به زحمت افتاد. این قیام بعد از دو سال سرکوب شد.

(تاریخ دهم، صفحه ۵۹)

۶۷. گزینه ۲ صحیح است.

انقلاب کشاورزی با آغاز کشاورزی و شروع یکجانشینی در اواخر دوره جمع‌آوری خوراک آغاز شد، اما توانایی بشر در سخن گفتن و اندیشیدن تا اواخر دوره گردآوری خوراک و قبل از شروع دوره تولید خوراک تکامل یافت.

(تاریخ دهم، صفحه ۳۴)

۶۸. گزینه ۲ صحیح است.

مردم مصر، خدایانشان را مهربان‌تر و دوستانه‌تر از خدایان سومری‌ها می‌پنداشتند، شاید به این سبب که زندگی در اطراف نیل آسان‌تر و مطبوع‌تر از زندگی در کناره‌های دجله و فرات بود.

(تاریخ دهم، صفحه ۳۹)

۶۹. گزینه ۴ صحیح است.

در زمان محمدشاه قاجار یک افسر انگلیسی به نام سِر هنری راولینسون موفق به خواندن خط میخی شد و سنگ‌نوشته داریوش هخامنشی در بیستون را ترجمه کرد.

(تاریخ دهم، صفحه ۶۴)

۷۰. گزینه ۴ صحیح است.

در قلمرو ایلام شهرنشینی رونق داشت. شوش در مرکز جلگه خوزستان یکی از پایتخت‌های ایلامیان بود.

(تاریخ دهم، صفحه ۷۷)

جغرافیا

۷۱. گزینه ۴ صحیح است.

دید ترکیبی یعنی مطالعه همه جانبه و جامع پدیده‌ها با تمام ویژگی‌های آن در یک مکان

(جغرافیای دهم، صفحه ۷)

۷۲. گزینه ۴ صحیح است.

سؤال قطب‌یابی به بررسی سیر تکوین و تحول پدیده می‌پردازد، سؤال چه چیز، بر ماهیت هر پدیده یا مسئله دلالت دارد.

(جغرافیای دهم، صفحه ۸)

۷۳. گزینه ۴ صحیح است.

بهرتر است صورت مسئله به شکل سؤال‌ی نوشته و از عبارات خبری و جملات کلی و نامعلوم جلوگیری شود.

(جغرافیای دهم، صفحه ۱۰)

۷۴. گزینه ۱ صحیح است.

درآمدها و دلارهای ناشی از صدور و فروش نفت خام، منطقه خلیج فارس را به صورت یکی از کانون‌های ثروت جهان درآورده است و این بازار مصرف بزرگ، آن را به کانون توجه صادرکنندگان کالاهای صنعتی و غیرصنعتی منطقه خلیج فارس تبدیل کرده است. منطقه خلیج فارس به دلیل قرار گرفتن در مرکز و قلب ناحیه جغرافیایی و سیاسی جهان اسلام اهمیت دارد.

(جغرافیای دهم، صفحه ۱۷)

۷۵. گزینه ۱ صحیح است.

ایران از موقعیت نسبی ممتازی برخوردار است، زیرا در مجاورت خلیج فارس و تنگه هرمز قرار گرفته است.

(جغرافیای دهم، صفحه ۱۷)

۷۶. گزینه ۱ صحیح است.

در سرزمین ما، روستاها و شهرهای بسیاری هست، اما پراکندگی آنها در همه جای کشور یکسان نیست. به نظر می‌رسد بین ناهمواری‌ها و تراکم جمعیت ارتباط نزدیکی هست.

(جغرافیای دهم، صفحه ۲۱)

۷۷. گزینه ۲ صحیح است.

از کوه‌های شمال خراسان در شمال شرقی ایران می‌توان هزار مسجد، آلاداغ و در اطراف نیشابور، بینالود را نام برد.

(جغرافیای دهم، صفحه ۲۵)

۷۸. گزینه ۲ صحیح است.

دشت‌هایی مانند ماهی‌دشت کرمانشاه و دشت ارژن در فارس، حاصل انحلال مواد آهکی و هموار شدن زمین‌ها هستند. دشت نهاوند در استان همدان بر اثر انباشت مواد حاصل از فرسایش در نواحی پست به وجود آمده‌اند. دشت لوت از دوران‌های بسیار قدیم زمین‌شناسی بر جای مانده‌اند. برخی دشت‌ها مانند دشت کاکان در استان فارس نیز در هنگام چین‌خوردگی‌ها و در حد فاصل تاقدیس‌ها و یا در میان ناودیس‌ها ایجاد شده‌اند.

(جغرافیای دهم، صفحه ۳۰)

۷۹. گزینه ۳ صحیح است.

عواملی چون کاهش ریزش‌های جوی، خشک شدن باتلاق‌ها و مدیریت ضعیف منابع آب در این مناطق، باعث شکل‌گیری پدیده ریزگرد شده است.

(جغرافیای دهم، صفحه ۴۵)

۸۰. گزینه ۲ صحیح است.

در مناطق جنوبی کشور که در عرض‌های پایین جغرافیایی قرار دارند، زاویه تابش خورشید هنگام ظهر، نزدیک به عمود است. در اطراف خط استوا به دلیل گرم بودن و صعود هوا کمربند کم‌فشار حاره‌ای تشکیل می‌شود.

(جغرافیای دهم، صفحه‌های ۳۶ و ۳۷)

جامعه‌شناسی

۸۱. گزینه ۲ صحیح است.

الف) کنش، هدف‌دار است. پرسش «چرا چنین کاری کردی؟» را می‌توان از هر کنشگری پرسید، زیرا فعالیت انسان با قصد و هدف خاصی انجام می‌شود، اگرچه ممکن است همیشه به آن نرسد. فردی که کنار رودخانه‌ای می‌رود، قصد ماهی‌گیری دارد یا می‌خواهد از شنیدن صدای آب لذت ببرد، شاید هم می‌خواهد شنا کند یا... در مثال داده شده نیز نبوشا علت کار خود را منقضی دشن تاریخ مصرف کنسرو ماهی می‌داند.

ب) قرار گرفتن بر سر دوراهی‌ها، ارادی بودن کنش انسان را نشان می‌دهد، کنش به اراده انسان وابسته است؛ یعنی تا اراده و خواست انسان نباشد، انجام نمی‌شود. پس برای انجام کنش، علاوه بر آگاهی، اراده انسان نیز ضروری است، زیرا ممکن است فردی به کاری آگاه باشد ولی تصمیم به انجام آن نگیرد.

ج) کنش، آگاهانه است. یعنی کنش وابسته به آگاهی آدمی است، به گونه‌ای که بدون آگاهی انجام نمی‌شود. سخن گفتن یک کنش است. اگر ما آگاهی خود را نسبت به کلمات و معانی آنها از دست بدهیم، از گفتار بازمی‌مانیم. از این رو فردی که به زبانی آگاهی ندارد، نمی‌تواند با آن زبان سخن بگوید. اینکه قبل از مصرف دارو به بروشور آن مراجعه می‌کنیم، نشان از آگاهانه بودن کنش انسان دارد و اینکه کنش بدون آگاهی انجام نمی‌شود.

(جامعه‌شناسی دهم، صفحه‌های ۴ و ۵)

۸۲. گزینه ۱ صحیح است.

پیامدهای غیرارادی کنش انسان قطعی است. یعنی حتماً انجام می‌شود ولی پیامدهایی که به اراده انسان وابسته است، احتمالی است، یعنی ممکن است انجام بشود یا نشود. اگر افراد آن را به اراده کنند، انجام می‌شود و اگر نخواهند، انجام نمی‌گیرد.

هنگار اجتماعی، شیوه انجام کنش اجتماعی است که مورد قبول افراد جامعه قرار گرفته است. مثلاً در هر جامعه‌ای احوالپرسی از دیگران، شیوه‌های معینی دارد.

(جامعه‌شناسی دهم، صفحه‌های ۶، ۷، ۱۱ و ۱۲)

۸۳. گزینه ۴ صحیح است.

جهان، واژه‌ای است که معمولاً برای اشاره به مجموعه‌های بزرگ به کار می‌رود. مانند جهان طبیعت، جهان غرب، جهان اسلام و... / جهان اجتماعی و نظم آن، تکوینی نیست، بلکه اعتباری است؛ یعنی با آگاهی و اراده انسان‌ها شکل می‌گیرد.

(جامعه‌شناسی دهم، صفحه ۱۷)

۸۴. گزینه ۴ صحیح است.

تشریح گزینه‌ها:

(۱) مورد اول آن نادرست است؛ هنگارها و نمادها برحسب شرایط، در زمینه‌های مختلف قابل تغییر هستند.

(۲) هر دو موارد آن درست است.

(۳) مورد اول آن نادرست است؛ عمیق‌ترین لایه جهان اجتماعی، عقاید کلانی هستند که بر ارزش‌های اجتماعی تأثیر می‌گذارند.

(۴) مورد دوم آن نادرست است؛ هنگارها و نمادها برحسب شرایط، در زمینه‌های مختلف قابل تغییر هستند و تغییر برخی از آنها تا زمانی که به تغییر در لایه‌های عمیق منجر نشود، موجب تحول و تغییر بنیادین جهان اجتماعی نمی‌شود. در نتیجه نمی‌توانیم بگوییم تغییر آنها هیچ‌گاه باعث تغییر بنیادین جهان اجتماعی نمی‌شود.

(جامعه‌شناسی دهم، صفحه‌های ۲۷ تا ۳۱)

۸۵. گزینه ۱ صحیح است.

تفاوت‌هایی که مربوط به لایه‌های سطحی جهان اجتماعی باشد، از نوع تفاوت‌هایی است که درون یک جهان اجتماعی واحد رخ می‌دهد، اما تفاوت‌هایی که مربوط به لایه‌های عمیق جهان اجتماعی و عناصر محوری باشد، آن را به جهان اجتماعی دیگری تبدیل می‌کند. تفاوت‌هایی که به ارزش‌های کلان، آرمان‌ها و اعتقادات اصلی بازگردد، از نوع تفاوت‌های میان جهان‌های اجتماعی مختلف است. انسان در قبال فرهنگی که از طریق تربیت به او منتقل می‌شود.

(جامعه‌شناسی دهم، صفحه‌های ۲۹ تا ۳۱)

۸۶. گزینه ۳ صحیح است.

تفاوت‌هایی که به حوزه نمادها و هنگارها بازمی‌گردد، از نوع تفاوت میان جهان‌های اجتماعی مختلف نیست، بلکه از نوع تفاوت‌هایی است که درون یک جهان اجتماعی پذیرفته می‌شود.

در مقابل، عده دیگری از اندیشمندان اجتماعی معتقد هستند جهان‌های اجتماعی متنوع هستند. هر جهان اجتماعی، فرهنگ و تمدن مناسب خود را به وجود می‌آورد. فرهنگ‌ها و تمدن‌ها نیز براساس آرمان‌ها و ارزش‌های خود، تحولاتی را دنبال می‌کنند و مسیرهای مختلفی را می‌پیمایند، برخی فرهنگ‌ها و تمدن‌ها، زمانی طولانی دوام می‌آورند و بعضی دیگر پس از مدتی از بین می‌روند. مردم‌شناسان بر همین اساس از جهان‌های اجتماعی متفاوت همچون غرب، اسلام، چین و هند یاد می‌کنند. در این دیدگاه، جهان‌های اجتماعی مختلف با روابط متقابلی که دارند می‌توانند از تجربیات یکدیگر استفاده کنند، اما هیچ یک از آنها با حفظ هویت خود نمی‌توانند مسیر دیگری را ادامه دهد. جهان اجتماعی زنده و سالم فعالانه با جهان اطراف خود ارتباط برقرار می‌کند. مطابق با نیاز خود از دستاوردهای جهان‌های اجتماعی دیگر بهره می‌برد. در صورتی که لازم باشد، تغییراتی در آنها به وجود می‌آورد و سپس از آنها استفاده می‌کند.

(جامعه‌شناسی دهم، صفحه‌های ۳۷ تا ۳۹)

۸۷. گزینه ۴ صحیح است.

جامعه‌شناسان غربی مانند دورکیم و اسپنسر معتقد هستند همه جهان‌های اجتماعی شبیه یکدیگر بوده و بر همین اساس مسیر یکسانی را نیز طی می‌کنند، یعنی همه آنها شبیه یک نوع موجود زنده‌اند و تفاوتشان همانند تفاوتی است که موجود زنده در مراحل مختلف رشد خود از دوران کودکی تا مراحل بزرگسالی پیدا می‌کند. این عده، نگاه خطی به تاریخ بشر دارند. در این دیدگاه همه جوامع در یک خط قرار می‌گیرند.

(جامعه‌شناسی دهم، صفحه‌های ۳۸ و ۳۹)

۸۸. گزینه ۲ صحیح است.

تشریح گزینه‌های نادرست:

(۱) جهان اجتماعی با آگاهی و اراده افراد انسانی پدید می‌آید. ولی این پدیده پس از آنکه با کنش انسان تحقق پیدا کرد، پیامدها و الزام‌هایی را به دنبال می‌آورد که وابسته به قرارداد و اراده تک افراد نیست.

(۲) هر جهان اجتماعی نیز براساس عقاید و ارزش‌های خود، افق‌ها و ظرفیت‌های جدیدی برای انسان فراهم می‌کند و ممکن است ظرفیت‌ها و توانمندی‌های دیگر بشر را نادیده بگیرد.

(۴) هر جهان اجتماعی تا زمانی که از طریق مشارکت اجتماعی افراد پابرجا است، پیامدهای آن نیز باقی است. با تغییر جهان اجتماعی موجود و در پی آن برداشته شدن الزام‌هایش، جهان اجتماعی جدیدی شکل می‌گیرد و الزام‌های دیگری به دنبال می‌آورد که بر فعالیت اجتماعی اعضای آن تأثیر می‌گذارد.

(جامعه‌شناسی دهم، صفحه‌های ۴۲ تا ۴۴ و ۴۹)

۸۹. گزینه ۱ صحیح است.

منظور از جهان متجدد، غرب بعد از رنسانس یعنی جهان غرب چهارصد سال اخیر است.

از متفکرانی که درباره ویژگی‌های جهان متجدد اندیشیده، ماکس وبر جامعه‌شناس آلمانی است. او فرصت‌ها و محدودیت‌هایی را برای این جهان اجتماعی برمی‌شمارد.

(جامعه‌شناسی دهم، صفحه‌های ۴۷ و ۴۸)

۹۰. گزینه ۱ صحیح است.

ناپسند بودن اسراف و تبذیر و ساده‌زیستی بیرون از قلمرو واقعی قرار دارند و استکبارستیزی و احترام به پدر و مادر درون قلمرو واقعی قرار دارند. جهان‌های اجتماعی که علم را به دانش تجربی محدود می‌کنند و عقل و وحی را به عنوان دو روش علمی، معتبر نمی‌دانند، نمی‌توانند از حق یا باطل بودن عقاید و آرمان‌ها سخن بگویند. از نظر این جوامع، عقاید و ارزش‌های اجتماعی، پدیده‌هایی هستند که صرفاً در قلمرو آرمانی یا واقعی جوامع انسانی پدید می‌آیند و ما فقط می‌توانیم بودن یا نبودن این ارزش‌ها و پیامدهای اجتماعی و تاریخی آنها را بشناسیم و برای داوری درباره‌ی درست و غلط بودن یا حق و باطل بودن آنها راهی نداریم. علوم اجتماعی، اگر علم را به معنای تجربی آن محدود نکنند، می‌توانند درباره‌ی حق یا باطل بودن واقعیت‌ها و آرمان‌های جهان اجتماعی داوری کنند.

(جامعه‌شناسی دهم، صفحه‌های ۵۲ تا ۵۵)

منطق

۹۱. گزینه ۴ صحیح است.

منطق تنها برای ارزیابی اندیشه‌های فلسفی به کار نمی‌رود، منطق همانند شاقول بنایی است که به کارگیری آن منجر به ایجاد بنای فکری مستحکمی می‌شود و برای جلوگیری از خطای در تعلیم و تعلم از منطق بهره می‌بریم.

(منطق دهم، درس ۱، صفحه‌های ۴ و ۵)

۹۲. گزینه ۲ صحیح است.

نکته: عدم رعایت دقیق علائم سجاوندی، املاي غلط کلمات و حرکات نادرست کلمات، باعث پدید آمدن مغالطه نگارشی کلمات می‌شود. نکته: استفاده از عبارات دوپهلوی می‌تواند باعث خطای اندیشه شود. به ابهام ناشی از مشخص نبودن مرجع ضمیر که می‌تواند باعث بروز خطای اندیشه شود مغالطه ابهام در مرجع ضمیر گفته می‌شود. گزینه (۲) مغالطه نگارشی کلمات است که به دو صورت می‌توان آن را بیان کرد:

«مادر، زهرا را دعوت کرد» «مادر زهرا را، دعوت کرد.»

در دیگر گزینه‌ها، مغالطه ابهام در مرجع ضمیر وجود دارد:

گزینه (۱): «من نیز مثل تو درس خوان نیستم» «تو از من بیشتر درس می‌خوانی»

گزینه (۳): «تو از خواهرت بیشتر مهربان هستی» «آن اندازه که من تو را مهربان می‌دانم، خواهرت تو را مهربان نمی‌داند»

گزینه (۴): «خانم همسایه گفت این لباس خودش است» «خانم همسایه گفت این لباس برای من است»

(منطق دهم، درس ۲، صفحه‌های ۱۶ و ۱۷)

۹۳. گزینه ۱ صحیح است.

میان مفاهیم بنایی و نجاری هیچ مصداق مشترکی نمی‌توان یافت و نسبت بین این دو مفهوم تباین می‌باشد.

هیچ بنایی نجاری نیست / هیچ نجاری بنایی نیست

اما میان مفاهیم بنا و نجاری می‌توان مصادیق مشترک یافت پس نسبت عموم و خصوص من وجه برقرار است.

بعضی بناها، نجار هستند.

بعضی بناها، نجار نیستند.

بعضی نجارها، بنا هستند.

بعضی نجارها، بنا نیستند.

(منطق دهم، درس ۳، صفحه‌های ۲۲ و ۲۳)

۹۴. گزینه ۳ صحیح است.

گزینه (۳) در این گزینه حرکات کلمات می‌تواند منجر به مغالطه شیوه نگارشی کلمات گردد.

گزینه (۱) مغالطه ندارد.

در گزینه (۲) احتمال مغالطه اشتراک لفظ وجود دارد سر اول به معنای اندیشه و فکر و سر دوم در معنای حقیقت است.

در گزینه (۴) نیز دو واژه که اول = چه کسی و که دوم حرف پیوند است و احتمال مغالطه اشتراک لفظ دارد.

(منطق دهم، درس ۲، صفحه ۱۶)

۹۵. گزینه ۴ صحیح است.

نکته: برای پی بردن به تعریف صحیح یک مفهوم مجهول باید به چهار شرط زیر توجه داشت که عبارت است از: (واضح بودن - جامع بودن - مانع بودن - دوری نبودن)

در تعریف خفاش به پستاندار پرواز کننده، هر چهار شرط برقرار است. زیرا تعریف واضح بوده و دوری نیست. همچنین چون تنها پستاندار پروازکننده خفاش است، پس تعریف جامع و مانع نیز می‌باشد.

گزینه (۱): تعریف جامع است اما مانع نیست و چهارپایان دیگر را نیز شامل می‌شود.

گزینه (۲): تعریف مانع است، منتهی جامع نیست و شامل همه مثلث‌ها نمی‌باشد.

گزینه (۳): تعریف جامع نیست زیرا شاید برخی از طاووس‌ها زیبا نباشند. همچنین مانع نیست چرا که در پرندگان، فقط طاووس زیبا نیست و پرندگان زیبای دیگری نیز وجود دارد.

(منطق دهم، درس ۴، صفحه‌های ۳۴ و ۳۵)

۹۶. گزینه ۳ صحیح است.

مقصود از تعریف لفظی همان تعریف لغوی می‌باشد. در یک تعریف مفهومی همواره از مفهوم عام شروع و به مفهوم خاص می‌رسیم (رد گزینه ۱)

استفاده از مخفف کلمات، تعریف لغوی می‌باشد. (رد گزینه ۲) معرض یک چیز از طریق انواع و اقسام آن، تعریف از طریق ذکر مصادیق می‌باشد (رد گزینه ۴)

(منطق دهم، درس ۴، صفحه‌های ۲۹ تا ۳۱)

۹۷. گزینه ۱ صحیح است.

نکته: استدلال به دو صورت می‌باشد: استقرا، قیاس در استدلال فوق نمونه‌ها و مواردی که تاکنون مورد مشاهده و بررسی واقع شده است، به نمونه‌هایی که مورد بررسی قرار نگرفته است تعمیم داده شده است. به همین جهت، استدلال از نوع استقرای تعمیمی می‌باشد.

(منطق دهم، درس ۵، صفحه ۴۴)

۹۸. گزینه ۲ صحیح است.

عبارت الف: استقرای تعمیمی، از مشاهده چند مورد حکمی کلی به دست آورده شده است.

عبارت ب: تعمیم شتاب‌زده است؛ چون نمونه‌ها نسبت به کل جامعه آماری متناسب نیستند.

عبارت ج: تمثیل ناروا است؛ زیرا وجوه مشابهت زیاد نیست.

عبارت د: تعمیم شتاب‌زده است؛ زیرا نمونه‌ها نسبت به کل جامعه آماری متناسب نیستند.

(منطق دهم، درس ۵، صفحه‌های ۴۲، ۴۳، ۴۵ و ۴۷)

۹۹. گزینه ۳ صحیح است.

در قضیه محصوره موضوع قضیه، مفهومی کلی است که سور قضیه دامنه مصادیق موضوع را مشخص می‌کند یعنی تعیین می‌کند که همه یا بعضی از مصادیق موضوع، مورد نظر گوینده است و با توجه به تعریف گفته شده عبارات در گزینه (۱) ترتیب درست رعایت نشده است.

در گزینه (۲): دامنه مصادیق را سور یا کمیت معین می‌کند و ارتباطی با مفهوم موضوع ندارد.

در گزینه (۴) نیز مفهوم موضوع یا جزئی است یا کلی و سور دامنه مصادیق را که مربوط به مصادیق موضوع است را معین می‌کند و ارتباطی با مفهوم موضوع ندارد.

(منطق دهم، صفحه ۵۸)

۱۰۰. گزینه ۴ صحیح است.

نکته: قضایای حملی با توجه به اینکه موضوع قضیه یک مفهوم جزئی است یا یک مفهوم کلی به دو دسته شخصیه و محصوره تقسیم می‌گردند.

در گزینه (۴): تهران یک مفهوم جزئی و موضوع قضیه است، پس قضیه، شخصیه است و محصوره نمی‌باشد.

در دیگر قضایا موضوع کلی می‌باشد. بنابراین محصوره می‌باشند.

(منطق دهم، درس ۶، صفحه ۵۸)